

Déli Hírlap

A bányási magyarság napilapja, mely a kora reggeli órákban jelenik meg a vasárnapokat és ünnepeket követő napok kivételével
Dr. VUCHETICH ENDRE
 vezetésével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
TIMIȘOARA
 I., Bratianu-tér 3.

A Timis-Torontal-i törvényszék időszaki lapok nyilvántartásában történt bejegyzés száma: 83 (Dos, No. 934/1938.) Telefon: 23-10.
Dr. VARNAY ELEMÉR
 felelős szerkesztő.

FIATALJAINK TARSOLYÁBA

Írta: PUHALA SÁNDOR dr.

Egy „ifjú és hűséges“ barátom azt írja nekem, hogy eljutott életemek új állomására, ahonnan — reméli — családjának meg tudja teremteni a békés, csendes, tiszta élet minden előfeltételét és hogy útravalóul tarsolyába magával vitte a tisztult életfelfogás minden gyöngyszemét, melyeket elbeszélgetéseim során oly sokszor hoztam felszínre a lélek mélyéből.

Megkapott e sorok komoly tartalmassága, de meg is hökkentem egyoldalúságuk miatt.

A tisztult életfelfogás középpontjában nem állhat a család. Ifjú barátom tarsolyába és minden más ifjú barátom tarsolyába is megpróbálom hát, hogy útravalóul ha nem is gyöngyöt, de néhány újszerűnek látszó, mégis igen régi igazságot helyezzek el pótlás céljából.

A marxista és kommunista életfelfogás a leghatározottabban ellensége a családnak. Ez a felfogás elméleti elgondolásokból kiindulva kénytelen megakasztó, hátráltató elemnek tekinteni minden náknak mérven gyökeret vert családra vonatkozó érzést vagy akaratot. Mi tehát kénytelenek voltunk és vagyunk hangsúlyozni a család fontosságát és az állami lét keretében a lehetőség határáig a családot törvényesen megvédeni és kormányzati intézkedésekkel megerősíteni. A család ellen folyó harc során alakult ki nálunk mintegy dogmaként, hogy az állam alapja a család. Ezért gondolják sokan, hogy legfőbb azaz egyetlen kötelességük családjuk megtartása, ellátása, sőt mindig jobb és jobb helyzetbe, magasabb társadalmi rétegbe való emelése.

Am sem a történelmi múlt, sem a mai tényleges helyzet nem igazolja azt a dogmaszerű felfogást, hogy az állam alapja, létének legfontosabb feltétele, egyetlen középponti erőforrása a család. Az állam családokból áll legnagyobb részét, bár ősrégi szervezet is van az állami keretében a család tökéletes kizárásával. Nem, nem a család az állam alapja, hanem pontosan: a család alapja az a közösség, melyet olykor államnak, máskor népeknek vagy fajnak, nemzetnek, sőt hazának is nevezünk.

Az állam eredetét nem lehet kimutatni a családból, amelynek mindig a férfi és a nő kapcsolata volt és marad lényege. Nem a férfi és a nő mint egység volt magva az államnak, hanem mindig és mindenütt a férfiak szövetezése, helyesebben harcok férfiak összeállása meghatározó célok elérésére. Ha ezt a kiindulási pontot szem elől veszítjük, nem vagyunk képesek sem a női kérdésre, sem az újszerű államfoglalom helyes megítélésére és felfogására.

Az ókor legjelentősebb és leghatalmasabb államalakulatainak létrehozásában nincs szerepe a nőnek vagyis a családnak. Spárta, vagy Athén, Róma vagy később a belső támadt államok keletkezése nem a család, a férfiak és a hozzártatózó nő vagy nők, együttes műve. Az sem, amit az újabb időkre vonatkoztatva egyszerűen ezzel a szóval jelölhetünk: Pottsdam, Verecke híres útját és a Kárpátok koszorúzza területek meghódítását sem a magyar család jelölte ki és végezte el, hanem a magyar törzsek harcosainak vérszerződése és vére.

Az államokat elsősorban a férfi karja tartja fenn, ameddig az a kar éles fegyvert tud keményen fogni. Mindegy az, hogy ma már bukó harcigépek vagy páncélos harcokocsik állanak a fenntartó erő szolgálatában. Mihelyt egy állam harcosainak karja lankad, annak az államnak a kulturája mutathat akár exotikus szépségű virágokat, a hanyatlás megkezdődik és mire a kard a férfiekézből kihull, az állam összereszkad és maga alá temeti a családot. Emiatt szabja meg

és hatja végre az új Németország és Olaszország a családi szempontok nélkül ifjúságának komoly katonai nevelését.

A harcos férfiak vérén szerzett és megtartott közösségekben a család szerepe a legtöbbször előrelendítő volt, de volt és lehet megrontó erő is, ha a család a közösség rovására ridegen önzővé válik, ha az államvezetés szelleme ezt az önzést elnézi, vagy ha kivált vezetőinek példájában jóformán törvényesíti. Nem lehet a családot a közösség fölé emelni anélkül, hogy a család az ilyen államban előbb-utóbb maga is szét ne hullana. A leggondosabb és legszeretőbb anya is vesztélyt rejt magában a közösség szempontjából, ha például kívánja elnyomott és megalázott népének, fájának feltámadását, de hátát ad Istennek ezért, hogy az ő ura, vagy fia, így vagy úgy, nem vehet részt a véres táncban, vagy ha lesi is már a döntő összecsapást: az Istenért, az övéik ott ne legyenek. Mennyire más azoknak az apáknak a bánata, akik komolyan fájallják hogy például sem ők, sem fiaik nem lehettek 1940 májusában Flandriában. A család sokszor megelégedik arról, hogy millió és millió más család is van vele egy közösségben, hogy minden családban kell az étel, a ruha, a lakás, a tüzelőfa, az irka, hogy minden család vagyódik nemcsak a materiális, hanem a kulturális felemelkedésre is. Amíg nem

hatja át gondolkodásunkat és cselekvésünket az a meggyőződés, hogy a család nélkülözhetetlen lendítő erejét közösségünk szolgálatába kell állítanunk, addig egy-egy család ideig-óráig is elégedélhet rövidlátó önzésben akár irigyelten is, de messze marad a közösség részéről való megbecsülésben és közel saját biztonságának elvesztéséhez. Annak a végtelenül rideg és korlátolt önzésnek, amely az áldozatok meghozása idején igazolásiul mindig a család szent jogába fogódzik, lejárában van az ideje. A nagy összefogások ideje következik. Európában már útott is a népi összefogás órája. A lélekben megfogyott, testben megacélozódott, a közösségért a legnagyobbat, az életet is bátran és önutatatosan áldozó népek jövője fog esdhalto. szépségben és hatalomban felragyogni.

Mindez nem jelenti, hogy a tisztult életfelfogás lényeges elemeihez nem tartoznak a békés, csendes tiszta családi élet. Emberként kell élnünk és ehhez kell a család. A szép és tiszta családi élet után való vágyakozás a férfi örök és oly nehezen elérhető álma. Nem megróvás tehát e sorok célja. csak figyelmeztetés, csak halk aggódás, hogy „ifjú és hűséges“ barátim valamikép a közösség újszerű felfogását el ne feledjék útravalóul tarsolyukba tenni. A mi fiataljainknak is benne kell lenniük az új eszméiramlatok nagyerejű, világot átalakító sodrában, a közösség és a család érdekében egyaránt. Hosszú és nehéz az út addig, amíg csak megközelítően is felfoghatjuk annak a magyar költő híres négy szócskájának igazi értelmét: A haza minden előtt.

Rómában tárgyalnak Gigurtu és Manoilescu

A román politika vezetői Mussolininél

A Radar hírszolgálati ügynökség jelentései

Salzburgból jelentik: A román vendégek elutazása alkalmával díszszázad jelent meg a salzburgi pályaudvaron. Ott voltak az állam, a párt és a hadsereg magasrangú képviselői. Gigurtu miniszterelnök és Manoilescu külügyminiszter a pályaudvaron barátságosan búcsút vettek Ribbentrop külügyminisztertől. A különvonat tegnap este 19 óra 30 perckor hagyta el Salzburgot Innsbruck — Brenner irányában.

A bolgár delegáció megérkezését ma délelőttre várják.

Rómából jelentik: Az olasz távirati iroda hivatalosan jelenti: Gigurtu Ion román miniszterelnök és Manoilescu Mihai román külügyminiszter szombaton délelőtt 11 óra 40 perckor megérkeztek Rómába. A pályaudvaron Ciano gróf olasz külügyminiszter üdvözölte őket a Duce képviselőtében, de rajta kívül ott voltak az állami főméltóságok, a fasiszta párt előkelőségei, valamint az olasz főváros vezősége. A kivonult díszszázad tisztelettel az előtte ellépő államférfiak előtt, majd a vendégek Ciano gróf kíséretében szállásukra hajtottak. Az utcán felsorakozott tömeg meleg ünneplésben részesítette a román vendégeket. Déli 12 órakor Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihai külügyminiszter az olasz külügyminisztériumban tettek látogatást. Előrelátható program szerint Ciano gróf díszbédét ad vendégei tiszteletére, akik ezután megkoszorúzzák az Ismeretlen katona és

az elesett fasiszták emlékművét, valamint a fasiszta forradalom áldozatainak emlékére emelt nemzeti oltárt. Este a román követéségen adnak díszbédét, amelyen résztvesz Ciano gróf olasz külügyminiszter is.

A ROMÁN ÁLLAMFÉRFIK A DUCE ÉS CIANO VENDEGEI

Rómából jelentik: Az olasz lapok szombat reggel megjelent számai első oldalon nagy cikkekben foglalkoznak Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihai külügyminiszter római látogatásával. Az újságok pontos beszámolót írnak a román államférfiak salzburgi és berchtesgadeni fogadtatásáról és kiemelik azt a tény, hogy Gigurtu és Manoilescu a Duce és Ciano gróf vendégei lesznek az olasz birodalom fővárosában. Az olasz lapok közlik az odaérkező román államférfiak fényképeit és rövid életrajz keretében ismertetik eddigi politikai karrierjüket.

GIGURTU MINISZTERELNÖK: A TALÁLKOZÓ A LEGHASZNOSABB EREDMÉNYEKET HOZZA ..

Rómából jelentik: Gigurtu Ion miniszterelnök és Manoilescu Mihai külügyminiszter a Stefani iroda bucarestii tudósítója előtt nyilatkozatot tettek.

Gigurtu Ion az olasz hírlapíróknak többek között a következőket mondta:

— Nagy örömmre szoiál, hogy a Németor-

szágból és az Olaszországból kapott szivélyes meghívások közvetlenül érintkezésbe léphetek a két tengely nagyhatalom vezetőivel. Hiszem, hogy a találkozók a leghasznosabb eredményeket hozza a tengelyhatalom országai és Románia további őszinte együttműködés érdekében.

Manoilescu Mihai külügyminiszter is nyilatkozott a Stefani iroda munkatársának:

— A miniszterelnök uralmát történelmi együttes külföldi utazásunk, amelynek során látogatást teszünk a tengely két hatalmas nemzetének legfőbb irányítójánál, természetes bevezetője annak a komoly és trvszer politikai irányvonalnak, amelyet a román kormány a külpolitikában maga elé szabott. Kíváló örömmel szelgál,

A dunai államok felismerték a demokrácia veszedelmes intrikáit

Rómából jelentik: „Rend és felfordulás” címmel a Giornale d'Italia cikket közöl, amelyben azt írja, hogy a román kormány megbízottai és a német kormány képviselői között lefolytatott salzburgi tárgyalásokat Rómában folytatják tovább. A lap szerint

ezek a találkozások igazolják legjobban a tengelypolitika építő jellegét, amely politika a felfordulás ellen irányul.

A demokráta hatalmak szövetsége mindent megtett arra, hogy a Balkán államokat bevonja a tengelyhatalmak elleni háborúba. Ennek a veszedelmes politikának Németország és Olaszország vetettek véget és ma már maguk a Balkán-országok tiltakoznak legjobban a nyugati hatalmak szándékai ellen, mert felismerték a demokrácia veszedelmes intrikáit. A római és salzburgi találkozások, amelyeket Ciano gróf legutóbbi berlini tartózkodása alatt határoztak el, hozzájárultak a Balkán rendjének biztosításához.

ALAPTALAN HIREK DÖNTŐBÍRSÁGRÓL

Rómából jelentik: A Stefani-ügynökség diplomáciai szerkesztője az óbersalzburgi találkozással kapcsolatban hangsúlyozza, hogy a mai római tanácskozások az együttműködési politika érdekében történnek majd, de kiegészülnek az igazság és az újjászervezés irányelveivel is, mert ezt kívánja a két tengelyhatalom a Dura—balkáni földrészen. El kell tűntetni véglegesen a szomorú emlékü francia-an-

golyó új minőségében, mint Románia külügyminisztere, látogatók el az olasz fasiszta birodalomba, amelyet a fasiszta korszak megszületése óta szüntelenül tiszteltek, nagyrabecsülők és cskítkezéseiben követek.

ELŐSZÖR A ROMÁN-BOLGÁR KÉRDÉSTÁRGYALJÁK

Rómából jelentik: A bolgár sajtó nagy optimizmussal tekint a miniszterelnök és a külügyminiszter berlini látogatása elé. A Zora című lap szerint a német részről történt meghívás azt igazolja, hogy a birodalom rokonszenvenvel viseltetik Bulgária iránt és kívánságait megtárgyalja. Előszörban a bolgár-román viszony megvizsgálására kerül majd sor és hír szerint a tárgyalásokon olasz megfigyelő is részt fog venni. (Curentul.)

gol politika maradványait. Páris és London 20 éven át Délkelet Európában olyan légkört teremtettek, amely biztosította hegemoniájukat. Ezt csak úgy tudták elérni, hogy gyűlöletet és egyenlőtlenkedést szítottak az itélő népek között. Ez volt az oka annak, hogy valódi béke megteremtése lehetetlenné vált Páris és London diplomáciai és katonai szerződésai következtében. Ez a válság megismétlődött a mostani háború során is, amikor Weygand tábornok, a Petain-kormány tagja tervet készített a Balkán megszállására és akkor is, amikor az angol kémszervezet ügynökei merényleteket készítettek elő a Duna-menti országokban.

Most arról van szó, hogy Délkelet Európa népei között együttműködési lehetőséget teremtsenek a valódi béke érdekében. Azok a hírek, amelyeket arról terjesztettek, hogy döntőbírsági eljárásra kerül a sor, minden alapot nélkülöznek. A való az, hogy a tengely két hatalma a Balkánon éppen úgy, mint Európa többi részében is, olyan béke helyreállítását célozza, amely a gazdasági együttműködés fejlődésére fog vezetni.

TISO ÉS TUKA SALZBURGBAN

Pozsonyból jelentik: Tiso, a szlovák állam elnöke, Tuka miniszterelnök és Mach Sano miniszter szombaton délelőtt Salzburgba utaztak, hogy tanácskozásokat folytassanak Hitler birodalmi vezérrel és Ribbentrop külügyminiszterrel.

pülögép, amelynek vaskeresztjét most svájci szerekkel vonták be, hogy az élő „zsákmányt” ezzel lehessen Németországba szállítani, ha kézrekerül. . . Az izgalmas várakozás már nem tarthat sokáig, mert a tábori telefon jelenti, hogy Lecourbier, a híres kém, egy német ügynökön karján egyenesen a tisztás felé tart.

— Tehát mégis léprement volna a francia? — mormogja magában hitetlenül M. ezredes, — hiszen csak egy-két perc és máris visszük a madarat Berlnbe, hogy átadjuk a hadbírósnak.

Hát bizony nem így történt! A francia, amikor kétségkívül észrevette, hogyan akarják törbeccsalni, kiragadta magát a német kémnő karjaiból és egy hatalmas ugrással irányt vett a Bordone-korcsma felé. A holdvilág most segítségére siet a „nemes vadra” leselkedőknek, földalatti fedezékéből kibújva azt veszi észre, hogy Lecourbier a korcsma felé rohan!

— Hartmann azonnal állja el a svájci rendőrök esetleges közeledési irányát, Lüdecke és Paul! Irány a franciát elfogni, esetleg lelőni, ha a francia szobába akarna bejutni.

Mint a kilőtt puszkagolyók repülnek M. emberei szerteszét a parancs értelmében. Azután, rövid par perc múlva ordítás, néhány lövés, majd mélységes csend következett!

Lesújtó jelentés érkezik: a ravasz, erőszakos francia, fittyet hányva női bájnok, erőszaknak, maga előtt mindent elseperve, beugrott a korcsma francia szobájába.

Az „aranyhalacska” tehát egyelőre kiszabadult a kelepcéből. Más eszközhöz kell folyamodni!

MUNKÁBA LÉP A FANTOMSZERŰ MAJOM

Egy óra múlva az a helyzet állott elő, hogy Lecourbier a francia szoba pamlagján, tehát saját anyországának területén, mely álomba merülve elaludt. Az odahelyezett étel azonban, amelybe álmoport kevertett M. ezredes, érintetlen maradt. Furcsa kis menet közeledett éjfélt után két óra tájban a korcsma felé. Egy kis kocsin, melyet két hatalmas bernáthegyi kutya húzott, egy ketreben álmozan pislogott Adolf, az emberszabású csimpánz. Valósággal haragudott, hogy legmélyebb álmából keltették fel! Mellette ápolója és mestere, Franz Schurmann lépdelt, aki maga is ügyes kém volt. Jobbról, balról német ügynökök haladtak, állig felgye- verkezve. A két bernáthegyi vígan lóbálta farkát, mintha csak sejtették volna, hogy milyen hazafias eszekecdeknek előmozdítói! A menetet M. ezredes zárta be, aki személyesen akart jelen lenni a fontos aktusnál. Szó nélkül, halkán érkeztek a korcsma udvarára, ahol még M. ezredes végős instrukciót adta ki suttogó hangon.

A további események most már drámai gyorsasággal, filmszerűen peregtek le. A svájci szoba ajtaját kinyitották, hogy a majom illúziója folytán a francia kém kénytelen legyen svájci területre menekülni. Egyik ügyes ügynök, aki polgári életében ügyes volt, nyeres papírral benyomta a francia szoba ablakát, amelyen át Adolf ápolója, villámgyorsan betette a majmot. Ő maga pedig a nyitott ablakban állva, meredt szemekkel, szuggerálta, irányította annak minden mozdulatát.

A francia szoba hátsó ajtaját gyorsan eltorlaszolták, nehogy a feliasztott francia kém hazája földjére menekülhessen. Ekkor megindult a drámai hajsz! Adolf írtóztató testével, kimeredt szemével, lelőgő fejével, szőrös testével, lassan, vontatottan megindult a még mindig alvó francia felé, irányt véve a svájci szoba felé. Eközben fantom módjára ölelésre tárta szét karjait. Nyála csorgott, így közeledett Lecourbier felé. A holdvilág most egyenesen a majom fofájába sít, amelyből maga az írtózat árad ki. Ekkor a francia, mintha villámcsapás érte volna, felült, egy pillanatra meredten bámult támadójára, majd elsápadt és állati ordítással szívéhez kapva, összeesett. Adolfot ostorral kellett levérni a halottról.

A dráma végetért! A majom, a kémszervezet akarata ellenére megölte a francia kém szívét. A többi már gyermekjáték volt!

M. ezredesék pár perc leforgása alatt megszerzték a robbanóirónak szerkezetét és ezáltal megakadályozták, hogy a franciák további, a központi hatalmak löszerszükségletét pótolni hivatott löszergyarakat és raktárakat robbantsanak fel.

A francia hős holttestét a közeli erdőben temették el. Sírfehérnata ma is olvasható: — Hier ruht ein französischer Held im Gotte. — (Itt nyugszik egy francia hős Istenségben).

Adolfot ismét ketreche zárták, a „nagy zsákmány” elszállítására kiszemelt repülőgéppel pedig más feladatok, más célok szolgálatába szegődve, elhagyta Genfét, csendben, titokban.

Nyiry László.

Anglia mégis szállít legyvert a csung-kingi kormánynak

Tokióból jelentik: A Domei-ügynökség jelenti, hogy titkos szerződés jött létre Anglia és a csung-kingi kínai kormány között. Az egyezmény új utat biztosít Indiából a fegyverszállítások részére. Ez az útvonal Tibeten keresztül halad a tikiangi tartományig és ezen keresztül fogják a hadianyagot szállítani Csung-Kingba.

(Rador)

Hogyan tették ártalmatlanná a németek a világháboruban a legfélelmesebb kémet

A világháboru egyik izgalmas kémtörténete. — Elkéseredett élet-halálharc a frontok mögött

Ez a kis történet a francia nagyvezérkar háborús kémirodájának, az úgynevezett „deuxieme bureau” (második irodának) titkos irattárában van megörökítve. Hála Istennek, mert különben azt hihetnők, hogy valami borzalmas Poe novelláról van szó, nem pedig igaz történetről.

„ADOLFRA NAGY MUNKA VÁR...”

Genfben ma is megvan még annak a korcsmanak a nyoma, amely arról volt nevezetes, hogy egyik szobája svájci, a másik francia területen fekszik. Mi sem természetesebb, minthogy ez a körülmény a világháború harcoló feleinek kémszervezeit idecsodította. Nem is lehetett ezen csodálkozni! Hiszen milyen ideális dolog „kémkedés szempontjából”, hogy a korcsma egyik szobájában, például a svájci területű sőtésben tartózkodó kémek a másik szobát elválasztó ajtóra tapaszta fülét, kihallgatja, mit beszélnek odaát, Franciaországban, vagyis a másik szobában! Ezt a történelemben is egyedülálló, egészen különleges helyzetet, illetve az abból származó előnyöket kihasználandó, a központi hatalmak is egy kémirodát állítottak fel Genfben. Ennek vezetője, egy M. nevű ezredes, egy szép napon a következő táviratot kapta:

— Mayerhofer export-import cég... Genf, Hotel Beauvige. Deutsch új holnap jelentkezik Önökkel, ceruzamintákkal. Irónok kemények, Adolfra nagy munka vár. Üzleti eredményről ki-merítő választ kérek...

A Zürichből feladott távirat óriási izgalmat váltott ki M. ezredes irodájának minden tagjánál. Hiszen nap-nap után egyebet sem csináltak, mint lesték, figyelték, nem tűnik-e fel a „láthatár” az a híres és minden hájjal megkent nagy francia spion, az úgynevezett „robbanócseruzák” feltalálója, aki már számtalan nagy né-

met és osztrák-magyar löszerraktárt robbantott fel, anélkül, hogy a gyújtogatásnak a legkisebb nyomát is fel lehetett volna fedezni. Hát most végre, valahára „kézsókra jön a híres, nevezetes francia mester”. Mert hiszen a jelzett „Deutsch” úr nem más, mint Lecourbier, a francia spion, a „kémek kíméje”, aki már annyiszor kiesűszott az igazságszolgáltatás kezei közül.

— Most aztán ugyancsak részen kell lennünk, — oktatta ki személyzetét M. ezredes, — nehogy újból szégyent hozzon reánk! Különösen arra kell figyelniünk, nehogy a francia a saját hazája területéhez tartozó szobába meneküljön, mert akkor megint fittyet hány nekünk, hiszen Franciaországban nem tehetjük rá kezünket!

Készenlétben állott tehát e perctől kezdve a kémszervezet marcona, elszánt férfiaiól kezdve a csabos nőkön keresztül, a dermesztő fellépésű, betanított emberszabású majmon át az eszközök minden neme és fajtája. Az erőszak és lenyűgöző szépség minden fegyvere egyesült itt a nagy cél szolgálatában. Itt volt a korcsma francia és svájci területén fekvő két szobája, ahol remekül lehet majd operálni, de egyúttal sokat veszíteni is.

IZGALMAS HAJSZJA A FRANCIA UTÁN

Jóteknony akony ereszkedik a tájra és M. ezredes részen álló apparátusa emberi szemek elől jól elrejtve kezdi meg működését a „láthatatlan fronton”. Genf toronyórái a nyolcát ütlik. A Bordone-korcsma szobájában ma alkohol helyett borszínű limonádét szörpölnek M. ezredes ügynökei, míg a korcsma felé vezető utakat más elszánt fegyveres ügynökök zárják le. Sokáig tart a várakozás, míg éjfél tájban M. ezredes tábori telefonja berregni kezd! Egy távoli tisztán egyhangúan tartja motorpróbáját az a re-

14 OLCSÓ PROPAGANDANAP

„CARMEN“ szandálok, szandalettek és nyári cipők eladására. FONTOS. Figyelje címünket.

„Carmen“ cipőgyári fiók Timisoara, Josefín, Piata Dragalina No. 15.

A béke első feltétele:

Churchill mondjon le!

Németország csak úgy tárgyal, ha az angol fasiszta-vezér lesz a külügyminiszter

A Rador hírszolgálati ügynökség jelentései

Rómából jelentik: A Popolo di Roma szerint, bár az angol sajtó elhallgatja a közvélemény előtt Hitler beszédét, az angol nép körében mégis sok szó esik a kancellár esetleges békefeltételeiről. Azt hiszik, hogy a megegyezés előfeltétele a Churchill kormány lemondása és a brit kormány átalakítása olyan módon, hogy a külügyminisztérium vezetését sir Oswald Mosley az an-

goi fasiszták vezére vegye át, továbbá Anglia fegyverkezésének azonnali korlátozása és Németország szárazföldi tulsúlyának elismerése.

EDEN ELLEN MERÉNYLET KÉSZÜLT.

Londonból jelentik: Eden hadügyminiszter Észak-Irországnak majdnem merénylet áldozatává vált. A hatóságok csak az utolsó pillanatban fedezték fel a miniszter ellen tervezett merényletet.

Sohasem volt ország olyan kétségbeesett helyzetben, mint Anglia

Kopenhágából jelentik: Az egyik dániai heltilap a háborús eseményekkel foglalkozva megállapítja, hogy Anglia helyzete soha ilyen kétségbeesett nem volt, de olyan ország sem volt, amely

ilyen helyzetbe került volna. Anglia kénytelen lesz megállapítani azt is, hogy az Egyesült Államok éppen akkor fogják segítségüket megtagadni, amikor arra a legnagyobb szükség lesz.

Még nem történt német partraszállási kísérlet

— az angolok mégis annak visszaverését jelentik

Berlinből jelentik: Az angol tájékoztató szolgálat Délamerikában azt a hírt terjesztette, hogy a németek első partraszállási kísérletét az angolok visszaverték. A Nachtausgabe megállapítja, hogy Anglia a legkétségbeesettebb módszereket használja fel arra, hogy az óceánon túli országokban azt a benyomást keltsék, miszerint képes a német támadásokat visszautasítani, holott ilyen kísérlet még nem is történt.

ELSÜLLYESZÍTETEK EGY HAZATÉRŐ KATONÁKKAL TELT FRANCIA ELJÓI

Vichyből jelentik: A Havas-iroda az alanti hivatalos jelentést közli: Angol és német forrásokból kitűnik, hogy a Meknes nevű francia személyszállító hajót, amelyen francia tengerészek és katonák tartózkodtak, a La Manche-csatornában, egy angol kikötőből való elindulás után megtorpedózták. A francia admirális tudomásul adja, hogy az eddigi eljárással ellentétben a brit kormány nem értesítette a francia kormányt arról, hogy a Meknes hajó elindult és azt sem

közölte, hogy milyen útvonalon halad és melyik francia kikötőbe érkezik.

AMERIKA NEM TERJESZTI KI A HADIZÓNÁT

Washingtonból jelentik: Roosevelt elnök a tegnapi sajtókonferencián kijelentette, hogy az Egyesült Államok minden lehetőt megtesznek arra nézve, hogy az angliai gyermekeknek átszállításában segítséget nyújtsanak és hogy azok biztonságban érkezhessenek meg Amerikába. Az angol kormánynak közölnie kell azokat az intézkedéseket, amelyeket fogantatásit kíván az angol gyermekeknek brit hajókkal történő elszállításáról.

Amerikai hajóknak erre a célra való felhasználása nem volna ésszerű, csak abban az esetben, ha azok teljesen biztosítva lennének, mert nagy felelősséggel jár a gyermekeknek amerikai gőzösnél való szállítása. Arra a kérdésre, hogy mi igaz azokból a hírekből, amelyek szerint a spanyol partvidéket is hadizónának állapítaná meg, ahova amerikai hajók nem mehetnek, Roosevelt elnök kijelentet-

A Prochaska-család felhívása az egész társadalomhoz!

Átérezve azt a szomorú orsót, mely a vakoknak osztályrészül jutott, elhatároztuk, hogy az eddiginél is fokozottab mértékben támogatjuk a vakokat. Tudjuk, hogy nehéz időköt élünk, de ugyanezt a vakok többszörösen érzik. Épp ezért a szívekhez appellálunk és felkérjük a társadalom minden tagját, hogy emberbaráti munkánkban mindenki tehetsége szerint támogasson bennünket. Kérjük, iratkozzék be mindenki az egyesület pártoló tagjai sorába. Mi minden vakot az egyesületen keresztül méltányosan és igazságosan támogatunk, de éppen azért feleslegesnek, sőt megengedhetetlennek tartjuk, hogy egyes vakok telhetetlenségük kielégítésére saját öncéljakra pártoló tagokat gyűjtsenek maguknak, vagy az újságok útján rendeztessenek gyűjtéseket. Ezekkel az akciók-

kal megkárosítják a többi vakokat és teljesen felesleges áldozatokat kérnek a társadalomtól. Az ilyen visszaélések csak úgy akadályozhatók meg, ha mindenki beiratkozik pártoló tagnak és az igazán vakokat kérésükkel az egyesülethez utasítja, ahol a külön jelentkezőket megértesse, de igazságosan szoktuk elbírálni, hogy milyen támogatásra van az illető vak ráutalva. Azok az egységek, akik a mi megbízásunkból végzik a pártoló tagok gyűjtését, megfélelő igazolvánnyal vannak ellátva, melyet minden előzetes felszólítás nélkül tartoznak felmutatni, ahol jelentkeznek.

Még egyszer kérjük, támogassák körültekintés, megértéssel és szeretettel ezt az ügyet és fogadják szívesen a taggyűjtést végző megbízottainkat.

te, hogy a spanyol tengerpart az utolsó nyitott közlekedési út Amerika számára és ezt a lehetőséghöz képest nyitva is kell tartani.

HATVANEZER TONNA ANGOL HAJÓPÉR PUSZTULT EL PÉNTEKEN

Berlinből jelentik: A vezéri főhadiszállás jelenti: A német tengeralattjárók egész serege újabb jelentékeny sikert ért el. Az egyik tengeralattjárónk elsüllyesztett 6 felfegyverzett ellenséges kereskedelmi gőzöst 33.700 brutto regiszter tonna tartalommal, míg egy másik búvárnaszádunk 26.388 bruttó regiszter tonnatartalmu ellenséges hajótér elsüllyesztését jelentette. Ugyancsak az a tengeralattjárónk elsüllyesztette a Weir Weend nevű angol torpedórombolót. Egy harmadik tengeralattjárónk megtorpedózott egy felfegyverzett 5.200 tonnás gőzöst és szétzörgette a kísérő hajókat. Gyorsnaszádaink Anglia déli partjai ellen előtörése során elsüllyesztettek 4 kereskedelmi hajót, 32.000 tonna tartalommal; ezenkívül egy másik gőzöst felgyújtottak. Légi haderőnk is folytatta tevékenységét a rossz időjárási viszonyok ellenére a déli-keleti és keleti angol partoktól egészen a skót tengerpartokig és bombázásaik során számos robbanást és tüzet figyeltek meg. Támadást intéztek több fontos angol vasúti csomópont és nagy közlekedési ellen. Az angol repülőgépek az elmúlt éjszaka elrepültek Nyugat- és Délnyugat-Németország felett. Bombák azonban semmiféle kárt nem okoztak. Léghajóitok egy angol gépet lelőttek. Két saját repülőgépünk eltűnt.

ÚJABB OLASZ LÉGIHÁMÁRÁS MALTA ÉS GIBRALTÁR ELLEN

Rómából jelentik: Az olasz főhadiszállás hivatalos jelentése a következő: Repülőink az elmúlt éjszaka ismét hevesen bombázták Malta sziget tengerészeti támaszpontjait. Észak Afrikában a pénteken már jelentett ellenséges repülőgépen kívül, mint utólag kiderült, újabb angol repülőgépet lőttünk le. A többi harcerekken nem történt semmi jelentős esemény.

Madridből jelentik: A Stefani-ügynökség megerősíti azt a hírt, hogy pénteken éjjel 1 óra 30 perckor Lalinna város lakossága repülőgépek motorjainak bűgását hallotta a gibraltári sziklák felett és kevéssel később nagy kaliberű bombák robbanásának hangjai is odaérkeztek. A bombázás hosszabb időn át tartott és hallható volt a léghajó utagek tüzelése. A bombák az arzenálra és az erődítményre estek és nagy károkat okoztak.

Levél a szerkesztőhöz

Kedves Szerkesztő úr! Szégyen és gyalázás, a mit egy magát k. n.-el jelző sajtókukac hetek óta kisebb-nagyobb megszakitásokkal a magát kereszténynek hirdető nagyváradi újságban, a felelősségnek leplei mögül itélkez felüttük. Ezek óta oivabánsági dolgokba árta magát bele, amikhez nem konyit, emikről fogalma sincsen, de nagyképszerűségnek leplei mögül itélkez föltöttük. Ezek óta olsoja vagyok annak a lapnak, amelyben alpari stilygyakorlatait végzi, de ha a lap igazgatósága továbbra is tűri ezeket a kereszténytelen nekirusgaskodásokat, úgy nemcsak én, hanem a hozzám hasonló gondolkozású temesváriak is lemondjuk a lap előfizetését. Nem ebben a szellemben alapították és nem ezt ígérték. A Feljegyzések rovatát valamikor Skin kezdeményezte és ő vezette. Elvezettel olvastuk. Hol van az akkori szellemtől — ha k. n. szellemtelenségivel kapcsolatban egyáltalában szabad szellemről szólni — ennek a k. n.-nek sületlensége? Végzetesen lesújt lenne, ha kiderülne róla, hogy pap, bár el sem tud képzeln, hogy egy papi ember így szerepelhessen a nyilvánosság előtt. De akár pap, akár nem pap, kérdezzük, mit szól ilyen működéséhez a lap igazgatósága? Mit szól hozzá Gyárfás Elemér, aki a lapon, mint főmunkatárs jegyzi a lapot? Vagy mit szól hozzá Paál Árpád, aki főszerkesztője a lapnak? Vagy mi a véleménye k. n.-nek Ribbentrop német birodalmi külügyminiszteréről, aki irányítója az egykor teljesen zsidó Frankfurter Zeitungnak? Gondolja, hogy ő is eladta magát a zsidóknak? Nem guszusom, hogy vitába szálljak komolytalan alakok komolytalan kirucanásaival a sajtó dzsungelébe, csak érzésemet követtem, amikor ezt a néhány sor papírra vettem, hogy együtt-ézéséről biztosítsam Szerkesztő Urat. És együtt-ézéséről sokezer keresztény bányási embernek. Szívesen üdvözlök egy temesvári katolikus.

Mindössze 3456 magyar tanuló jár

a temesvári katolikus püspökség által fenntartott magyar nyelvű hitvallásos iskolába

A keresztény államokban régebben az iskolai oktatás majdnem kizárólag hitvallásos alapon nyugodott. Ez azt jelentette, hogy az iskolákat az érsekségek, püspökségek, apátságok, vagy egyéb egyházi természetű közintézetek tartották fenn. Később politikai közszékek, vármegyék és maguk az államok is létesítettek iskolákat. Az állam által fenntartott iskolák természetesen azért szaporodhattak el mindjobban és jutottak mindenütt olyan arányszámra, amely a hitvallásos iskolákkal szemben a túlsúlyt biztosítja nekik, mert az állam az iskolák fenntartásához szükséges anyagiakkal bővebben rendelkezik, mint az egyházak. Minazonáltal

A hitvallásos iskolák fontosságát és különösen vallásnevelésének áttitkosítottságát nem lehet elvitatni.

A keresztény egyházak nagy áldozatokat hoznak iskolák fenntartására és igyekeznek is azokat fejlesztetni, újakkal gyarapítani.

A csanádi római katolikus egyházmegye a törököknek a Bánságból való kivonulása után nyomában hozzáltott iskolák létesítéséhez. Az első iskolákat az egyházmegye már 1718-ban létesítette és évről-évre újakat állított fel. A temesvári püspökség, amely a csanádi egyházmegyenek jogutódja, ugyanazzal a lelkesedéssel és odaadással folytatja az iskolák fenntartását.

Egyetlen magyar liceum

Magyar tanítási nyelvű liceum a püspökség területén mindössze egy van, az aradi római katolikus magyar fiúliceum

8 osztállyal és 20 tanerővel. A tanulók száma 175, valamennyi magyar anyanyelvű. A tanulók között van 142 római katolikus, 11 evangélikus, 21 református és 1 unitárius.

Német fiúliceum működik Temesvárott a Banatia épületében 12 osztállyal és 29 tanerővel. A tanulók száma 546. Ezek között van 25 evangélikus, a többi katolikus.

Római oktatási nyelvű liceum kettő van a püspökség területén és pedig a kegyesrendi atyák fiúliceuma és a Mi Asszonyunkról nevezett iskolánövérk jözséfvárosi leányliceum. A kegyesrendi liceumban van 8 osztály, 23 tanár és 330 tanuló. Ezek vallási megoszlása a következő: római katolikus 200, görög katolikus 17, görög keleti 70, evangélikus 3, református 18, zsidó 19 és 3 más. Fajai származás szerint van a tanulók között 166 magyar, 88 román, 34 német, 6 szláv, 22 zsidó és 14 más nemzetiségű.

A román tannyelvű Temesvár-jözséfvárosi leányliceumnak van 21 tanerője, 311 tanulója és 8 osztálya. A tanulók között van 214 római katolikus, 11 görög katolikus, 54 görög keleti román, 6 görög keleti szerb, 2 evangélikus, 18 református és 6 zsidó, 97 tanuló az anyanyelve magyar, 97-nek román, 86-nak német, 1-nek olasz, 4-nek bolgár, 7-nek szláv, 10-nek szerb, 9 tanuló az etnikai származása zsidó.

Temesvárott működik 17 tanárral, 2 osztállyal és 49 növendékkel a római katolikus tanítóképző és a 16 tanerős, 4 osztályos és 86 tanuló tanítóképző intézet. Mindkettőnek hét-hét osztályos gyakorló iskolája van, az elsőben 229, a másodikban 79 tanulóval. Ugy a két képző, mint pedig a két gyakorló iskola tanítási nyelve német. A tanítóképző 1920-ban, a tanítóképző 1881-ben kezdte meg működését. Ez utóbbinak a tannyelve az állami főhatárolomban történt változásig magyar volt. Ugyancsak magyar tannyelvű volt régebben és most német az 1893-ban az iskolánövérk által alapított óvónőképző is, amelynek ebben a tanévben 13 növendéke van.

Német tanítási nyelvű leánytanintézetek a Mi Asszonyunkról nevezett szegény iskolánövérk által vezetett és Temesvárott működő következő iskolák: az 1890-ban alapított rovábbképző iskola 45 tanulóval, az 1929-ben alapított háztartási iskola 42 tanulóval és az 1932-ben alapított felsőbb népiskola 37 tanulóval.

A püspökség 1928 óta Vojteken német tannyelvű gazdasági szakiskolát tart fenn. A tanerők száma 7, az osztályoké 2, a tanítóké 62, akik között 4 evangélikus van, a többi római katolikus.

EGYETLEN MAGYAR GIMNAZIUM

A temesvári püspökség területén fiúk részére mindössze egy hitvallásos magyar tannyelvű gimnázium van és pedig Temesvárott 1920 óta. A tanerők száma 11, az osztályoké 4 és a tanulóké 98. Ezek közül 67 római katolikus, 28 református, 1 evangélikus és 2 unitárius.

A püspökség területén működő különböző iskolák fenntartása évente sok-sok millióba kerül.

De az áldozatot megéri az eredmény, amely minden pénznel többet ér, a katolikus ifjúság nevelése, lelkének kiművelése, jellemének fejlesztése, tudásának kimélyítése. Ezeknek érdekében semmi áldozat nem meddő.

A temesvári római katolikus püspökség területén összesen 146 tanintézet működik. Ezek között a legtöbb (76) a népiskola, van ezenkívül 4 liceum, 2 tanítóképző és tanítónőképző, 1 óvónőképző, 1 továbbképző, 1 háztartási iskola, 1 felső népiskola, 1 gazdasági iskola, 1 fiú és leánygimnázium, 6 tanonciskola, 18 internátus és 23 óvoda és napközi gyermekotthon. A tanítási nyelv a tanulók többségének anyanyelve szerint magyar és német, két liceumban pedig román. Nermeten az elemi iskolában a tanítási nyelv krassován. Nehány esztendő előtt a püspökség még fenntartott krassován oktatási nyelvű elemi iskolákat Krassova, Klokotics, Lupák és Jabaleša, bolgár nyelvű elemi iskolákat, Obesenyó és Vingo, horvát nyelvű iskolát, Kécsa, valamint sokác nyelvű elemi iskolát Rékás közegységben. Ezeket az iskolákat azonban a román-jözséfvárosi iskolai egyezmény értelmében államosították és azokban jelenleg Jözséfvárosból küldött horvát nemzetiségű római katolikus tanítók látják el a tanítást.

Fiúk részére német tannyelvű katolikus gimnázium Zsombolyán van. Alapítási éve 1932. Az intézetnek 8 tanerője, 4 osztálya és 135 tanulója van, akik 2 református kivételével mind katolikusok.

Tiszán magyar tannyelvű leánygimnázium csak egy van a püspökség területén Temesvár-Gyárvárosban. Alapították 1896-ban. A tanítást 13 tanerő látja el 4 osztállyal. A tanulók száma 150, mind magyaranyelvű, vallás szerint van közöttük 126 római katolikus, 20 református, 3 evangélikus 1 unitárius.

Két helyen — Aradon és Lugoson — működik magyar és német tagozatokkal bíró leánygimnázium.

Aradon az 1916-ban alapított magyar tagozatban 11 tanerő, 4 osztály és 177 tanuló van, akik közül 149 római katolikus, 20 református, 5 evangélikus, 1 unitárius és 2 baptista van. Az 1933 óta működő

Elemi iskolák két tagozattal

Két tagozatú elemi iskola fiúk részére működik Temesvár-Jözséfvárosban az 1919-ben alapított magyar és az 1926-ban alapított német tagozattal. A elsőben 4 tanító, 7 osztály és 194 tanuló, a másodikban 3 tanító, 7 osztály és 129 tanuló van.

Leányok részére elemi iskolák magyar és német tagozatokkal

működnek a következő helyeken: Temesvár-Gyárvárosban 1893 óta a magyar tagozatban 3 tanerővel, 7 osztállyal és 157 tanulóval, a német tagozatban 2 tanerővel, 7 osztállyal és 92 tanulóval, Temesvár-Jözséfvárosban 1831 óta a magyar tagozatban 7 tanerővel, 7 osztállyal és 309 tanulóval, a német tagozatban 7 tanerővel, 7 osztállyal és 314 tanulóval, Lippán 1862 óta a magyar tagozatban 1 tanerővel 6 osztályos osztállyal és 41 tanulóval, a német tagozatban 2 tanerővel, 6 osztállyal és 64 tanulóval, a német tagozatban 2 tanerővel, 6 osztállyal és 64 tanulóval, Lugoson 1874 óta a magyar tagozatban 3 tanerővel, 4 osztállyal és 143 tanulóval, a német tagozatban 3 tanerővel, 4 osztállyal és 137 tanulóval.

Együttes elemi iskolák fiúk és leányok részére magyar és német tagozatokkal

működnek a következő helységeken: Fibisen a magyar tagozatban 1923 óta 1 tanerővel, 7 osztállyal és 43 tanulóval, a német tagozatban 1811 óta, jelenleg 1 tanítóval, 7 osztállyal és 36 tanulóval, Dettán az 1922-ben alapított magyar tagozatban 2 tanerővel, 7 osztállyal és 129 tanulóval, az 1728-ban alapított német tagozatban 6 tanerővel, 7 osztállyal és 250 tanulóval, Simándon a magyar tagozatban 1 tanítóval, 7 osztállyal és 56 tanulóval, a német tagozatban 1 tanítóval, 7 osztállyal és 67 tanulóval.

Német tannyelvű elemi fiúiskolák vannak Perjámoson, Glogovácon, Nagykomlóson és Ujaradon.

Német tannyelvű elemi leányiskolák működnek Temesvár-Belvárosban, Zsombolyán, Nagykomlóson, Perjámoson, Nagyszentmiklóson, Máriaföldön, Ujaradon és Glogovácon.

német tagozatban 11 tanerő, 4 osztály és 74 tanuló van.

Az 1892-ben alapított lugosi leánygimnázium magyar tagozatában 11 tanerő, 4 osztály és 74 tanuló van, akik közül 53 katolikus, a többi református. A német tagozatba, amelynek szintén 11 tanerője és 4 osztálya van, 91 tanuló jár, akik közül 90 német és 1 román anyanyelvű.

Német tannyelvű leánygimnáziumok működnek a következő helyeken: Temesvár-Belvárosban 1874 óta 14 tanerővel, 4 osztállyal és 143 tanulóval, Temesvár-Jözséfvárosban 1874 óta 12 tanulóval, 4 osztállyal és 198 tanulóval, Zsombolyán 1902 óta 7 tanerővel, 4 osztállyal és 111 tanulóval, Lippán 1894 óta 9 tanerővel, 4 osztállyal és 108 tanulóval, Perjámoson 1895 óta 6 tanerővel, 4 osztállyal és 70 tanulóval, Nagyszentmiklóson 1903 óta 7 tanerővel, 3 osztállyal és 46 tanulóval. Ezekben a leánygimnáziumokban a tanítási nyelv azelőtt magyar volt. Nagyszentmiklóson a magyar katolikusok évek óta újra és újra kérelmezik a leánygimnázium magyar tagozatának felállítását, azonban mindeddig eredménytelenül.

HITVALLÁSOS TANONCISKOLÁK

Temesvárott a Banatia épületében 1936 óta német előadási nyelvű kereskedelmi liceum működik. Jelenleg 4 osztálya van, de 8 osztályúvá fejlesztik évente egy-egy új osztállyal. A tanerők száma 14, a tanulóké 170.

A püspökség 6 katolikus tanonciskolát tart fenn és pedig 4-et fiúk, 2-öt leányok részére.

Magyar tannyelvű fiútanonciskolák 1939 óta Temesvárott és Aradon működnek.

A temesváriban 10 tanerő, 4 osztály és 136 tanuló van, az aradiban 8 tanerő, 4 osztály és 147 tanuló.

Magyar tannyelvű leánytanonciskola van Temesvár-Jözséfvárosban 9 tanerővel, 2 osztállyal és 23 tanulóval. Német tannyelvű leánytanonciskola ugyancsak Temesvár-Jözséfvárosban működik 7 tanerővel, 2 osztállyal és 47 tanulóval.

Német tannyelvű fiútanonciskolák működnek 1936 óta Temesvár-Belvárosban és 1939 óta Temesgyarmaton. Az előbbinek 19 tanerője, 10 osztálya és 416 tanulója van, az utóbbinak 4 tanerője, 3 osztálya és 72 tanulója.

A püspökség által fenntartott római katolikus iskolák közül a legtöbb az elemi népiskola, amelyekben a gyermekek a tudás alapjait nyerik.

Tiszán magyar tannyelvű elemi fiúiskola csak Aradon működik,

1929 óta 5 tanerővel, 7 osztállyal és 264 tanulóval. Együttes magyar elemi iskolák fiúk és lányok részére vannak: Radnán 1798 óta 1 tanerővel, 7 együttes osztállyal és 37 tanulóval, Pankotán 1815 óta, 2 tanerővel, 7 osztállyal és 83 tanulóval, Boroscsében 1860 óta, 1 tanítóval, 7 osztályos osztállyal és 36 tanulóval, Selénden 1 tanítóval, 7 osztállyal és 45 tanulóval, Dezsőházaán 1888 óta 2 tanerővel, 7 osztállyal és 73 tanulóval, Kiszjenőn 1860 óta 1 tanítóval, 7 osztállyal és 74 tanulóval, Székudvaron 1876 óta 1 tanítóval, 7 osztállyal és 26 tanulóval, Gyulavarsándon 1830 óta 1 tanítóval, 7 osztállyal és 49 tanulóval, Erzségen 1847 óta 1 tanítóval, 7 osztállyal és 36 tanulóval, Nagylakon 1832 óta, 1 tanítóval, 7 osztállyal és 52 tanulóval. Tiszán magyar tannyelvű elemi leányiskola egy van és pedig 1917 óta Aradon 4 tanerővel, 4 osztállyal és 178 tanulóval.

Együttes elemi népiskolák fiúk és lányok részére kizárólag német tannyelvűvel működnek Bakován, Szabadfalun, Bobdán, Kiskomlóson, Mercyfalván, Orczyfalván, Kalácsán, Szekesúton, Baracházán, Hódonyon, Kisbeneken, Janován, Temesgyarmaton, Überlandon, Másiakon, Temesújfalun, Kirsremetén, Csávoson, Fodorházán, Jánosföldön, Omoron, Vojteken, Folyán, Bogároson, Vizesden, Temesgyarmaton, Lungán, Nverőn, Német-szentmiklóson, Kisz-szentmiklóson, Zádorlakon, Temeshíegykúton, Temesságon, Szépfalun, Rétháton, Cseralján, Otlakán, Bresztovácon, Rékásán és Oravicán.

Krassován tannyelvű elemi iskolát együttesen fiúk és leányok számára a püspökség 1790 óta Nermeten tart fenn. Az iskolának 1 tanítója, 7 osztálya és 101 tanulója van.

KISDEDŐVÖK

Tiszta magyar nyelvű óvodák működik Aradon. Magyar és német tagozatú óvodák vannak Lugoson, Temesvár-Gyárvárosban, Temesvár-Jözséfvárosban.

Tiszta német nyelvű óvodák működnek Ujaradon, Ujbessenyőn, Dettán, Másiakon, Zsombolyán, Lippán, Mercyfalván, Orczyfalván, Oravicán, Perjámoson, Resicán, Szakálházán, Arad-szentmártonban, Német-szentmiklóson, Nagyszentmiklóson, Máriaföldön, Temesvár-Belvárosban, Temesvár-Erzsébetvárosban, Varjason.

A püspökség által fenntartott iskolák tanerőinek száma 529, a tanulóké 17.424. Ezek közül magyar tannyelvű iskolába jár 3456 és német nyelvű iskolába 13.199 tanuló. A püspökség területén 451.022 katolikus él. A német tannyelvű iskolák többségben vannak és

szükség mutatkozik még magyar tannyelvű iskolák létesítésére számos helyen.

Sajnálatos az is, hogy a magyar tanerők képzésére nincsen intézet és nincsen magyar nyelvű háztartási iskola sem.

(k. e.)

Az angol világbirodalom tengeri kapuja

Kézenfekvő kérdés, hogy mit használnak a tengeri támpontok, ha háború esetén amúgy sem tudják a tenger bizonyos részét biztosítani? Békeidőben szabad a tengeren át vezető út, háborúban pedig használhatatlan. Gibraltár, Málta, Ciprus és Port Said hivatottak voltak arra, hogy a brit hajók számára az ázsiai vizekre vivő közlekedési utat lehetővé tegyék. Ezzel szemben azt láttuk, hogy amint bizonyossá vált Olaszország beavatkozása, Anglia meg sem kísérelte tovább ennek az útnak az igénybevételét. Az már vagy az angol gyengeségnek, vagy a taktikának az oka, hogy eddig alig indult ki angol támadó lépés azokról a pontokról, amelyek Anglia évtizedek óta féltve őrizték, erődde épített.

A defenzívába vonult angol tengerészet számára voltaképpen ma csak Gibraltár és Port-Said teljesítik a „rigli”-nek, a tengert elzáró kőszülőknek a szerepét. A légítámadások és Gibraltár esetében, netalán kontinentális támadás azonban annyira veszélyeztetik ezt a szerepet, hogy ezekre nézve is kimondhatjuk, hogy a tengeri erődök a hadvezetés műzeumába tartoznak és a tengert csak az mondhatja magáénak, akinek partjait mossa. A „mare nostrum” elmélete nem frázis, hanem valósággá lett, ahogy Olaszország kellő erőhöz jutott annak a helyzetnek kihasználására, amely földrajzilag számára adódott. A népek civilizációjának ősi medencéje, a Földközi-tenger mindig azé a hatalomé volt, amely a parti államok között erősebbnek bizonyult. Amikor a spanyol örökösödési háború után 1704-ben Anglia lábát Gibraltárban megvetette, célja a spanyol és francia flották elválasztása volt, tehát egy adott háború szükségességéből adódott cselekmény. Korántsem volt a brit szigetnek akkor földközi-tengeri politikája és Gibraltár megszállását az akkori államférfiak egyrésze helytelenítette, sőt Cobden „jóvátehetetlen brutálitásnak” minősítette. Az angol tengeri terjeszkedés inkább helyes térszervezési ösztönökön alapult, mint tervszerűség. Így azt sem tudták Angliában megérteni, amikor az orosz-török háború után Izraeli Ciprus szigetére szállotta meg. Ezekből az egyéni akciókból alakult ki az angol „világbirodalmi út” gondolata, amelynek természetlensége abban állott, hogy Anglia birt a hatalmak közt minden időben legkevesebb szárazfölddel ennek a tengernek a partján.

Ami évszázadok alatt épült, az hetek alatt összeomolhat. A történelem a mai harceszközök gyorsaságával halad és Anglia gyengeségének tudja be, hogy ezt a helyzetet kellő időben nem ismerte fel. A meglévőnek biztos tudata kizárt bizonyos felismeréseket. Ezek közé tartozott volna, hogy a tengeri út monopolizálásának tarthatatlanságát belássák. Az a mód és sztratégiai felfogás, amely Angliát földközi-tengeri hatalommá tette, elavult és tarthatatlanná lett. A tenger, a flotta, az erődítmény a nyugodt birtoklás eszközei és nem illeszthetők be a döntő harci tényezők sorába. Nyugodt birtoklást csak az érdekeket felismerő és ezen az alapon álló béke biztosíthat. A modern, offenzív harceszközök mellett a végtelenségig fokozott hadi felkészülődés csak a gazdasági tartalékok kölcsönös felmentését idézheti elő. Ha lett ok valamikor arra — és mindig bőségesen volt, — hogy az emberek ne háborúskodjanak és élettereket nyissanak egymás számára, úgy az ok ma sokszorosan fennáll. Ezért Gibraltár és Suez az idők megérlelte jelszavakká váltak az olasz birodalom követeléseinek élén.

Angliától valamit kérnek, amely közel negyedszázadon át birtokában volt és amelynek pusztán megtámadása is az idők rohamzerű kifejlését jelenti. Az a két kilométernyi hosszú földcsík, amelyen a brit birodalom lobogója mint kapudísz hirdette az angol világbirodalom hatalmát, most bombáktól porzik és a felszálló füst mintegy jelképezi, hogy semmisen örök és erőnk, értelmünk az idők megértésének szolgálatába kell állítanunk.

Crainic Nichifor propagandaügyi miniszter nyilatkozata a román rádió szerepéről

„Minden nap hozhat magával rosszat és minden rosszra nyomban meg kell találni a gyógyirt!”

Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt iktatták be ünnepélyes külsőségek között a román rádiótársaság igazgatóelnöki székébe Gheorghe Murgu. Az ünnepségen jelen volt Nichifor Crainic propagandaügyi miniszter, valamint a rádió egész személyzete. Dan Saracenu a rádió ügyvezető igazgatója mondott üdvözlő szavakat, majd Nichifor Crainic a következő beszédben fejtette ki a rádió fontos feladatát.

— A rádiónak — mondotta Nichifor Crainic — az igazság szószólójának kell lennie. A jelenlegi történelmi időkben a rádió feladata, hogy tájékoztasson, megmutassa a követendő utat, nevelje a népet, ápolja és ébrentartsa a nemzet lelkiismeretét. Szoros kapcsolatban kell

Kiütések az arcon

Cadum kenőcs megszáritja a kiütéseket és eltünteti őket. Utánuk a bőr sima és egészséges marad. Felülmulhatatlan a bőr minden viszkete és irritációja esetén. Sok szenvedésnek veheti elejét, ha Cadum kenőcsöt idejében használ kiütés, pattanás, ótvár, rüh, bőrhámítás, aranyér, csalánkiütés, sömörsebek és rovarcsípések ellen.

Hétfőn kezdik a júliusi nyugdíjak kifizetését

A temesvári pénzügyigazgatóság nyugdíjostályaoh megérkezett a júliusi nyugdíjak kifizetésére vonatkozó utasítás és ennek alapján hétfőn, július 29-én megkezdik a júliusi nyugdíjak kiutalását. A kifizetési sorrend a következő: Hétfőn, július 29-én délelőtt az 1—500 és 1001—1500 számú nyugdíj-könyvecskék tulajdonosai jelentkeznek illetményükért, ugyanazon délután pedig az 501—1000 és 1501—2000 számú nyugdíj-könyvecskével rendelkező nyugdíjasok vehetik fel júliusi nyugdíjukat. Július 30-án, kedden délelőtt a 2001—2800 és 3501

—4000 sorszámú nyugdíj-könyvecskék tulajdonosai kerülnek sorra, míg délután a 2801—3500 és 4001—4500 sorszámú könyvecskék birtokosai jelentkezzenek. Július 31-én, szerdán délelőtt a 4501—6000 számú könyvecskék tulajdonosai kapják meg nyugdíjukat. Július 31-én délután azok a nyugdíjasok jelentkeznek a nyugdíjostálynál, akik eddig a hetes utaszered után kapták nyugdíjukat. A kifizetés a jelzett napokon délelőtt nyolc és felegy óra délután pedig félnyolc és félhét óra között történik.

Furfangos cigányok hamis pénz segítségével becsaptak egy hiszekegy gazdát

A temesvári rendőrség detektívai elfogták Bebariu Ignatie és Carpaci Simion cigányokat, valamint Bălint Zsófia cigányasszonyt, akiknél 164 darab ólomból készült száz leies és 158 darab ugyan-csak ólomból készült öt leies hamisítványt találtak. A nyomozás során kiderült, hogy a cigányok a hamis pénz segítségével hét aranyat és több ezüstpénzt csaltak ki Lupu Moise gazdálkodótól, akinek azt ígérték, hogy pénzhamisítással hamarosan gazdaggá teszik. A cigányok megmutatták a gazdának a durva, ólomból készült hamisítványt és köztölték

vele, hogy megfelelő anyag segítségével az ólompénzt olyan ezüstpénzzé változtatják, hogy senki sem ismerheti fel a hamisítványt. A csodaszor beszerzéséhez azonban több ezer leire volna szükségük. A hiszekegy gazda erre átadta nekik az aranyakat és az ezüstpénzt, a cigányok pedig ennek fejében megígérték, hogy a hamisítványokból neki is juttatnak. A cigányok azonban nem is gondoltak pénzhamisításra, mert amikor az aranyakat és az ezüstpénzt megkaparintották, eltűntek. A cigányok ellen család miatt megindult az eljárás.

A csernovici egyetemnek Temesvárra való áthelyezését kérték

Temesvárott mozgalom indult meg, amelynek célja, hogy a csernovici egyetemet a Bănság fővárosába telepítsék. Tegnapi délelben Matra Alexandru dr. királyi helytartónál intellektue-

lek küldöttsége jelent meg, amelynek Grosseanu Corneliu dr. volt főpolgármester, a Társadalomtudományi Intézet bánsági vezetője, Cosma Aurel dr. ügyvéd és publicista, Nedelcu Constantin tanár és mások voltak a tagjai. Ráműtattak arra, hogy Csernovicnak az oroszok által törbent megszállása következtében az ottani egyetem hajléktalan maradt és kérték a helytartót, járjon közbe a kormánynál, hogy az egyetemet Temesvárra helyezték, annál is inkább, mert az itteni lakosság régi vágya, hogy a műgyetemen kívül tudománygyeteme is legyen.

Marta Alexandru dr. királyi helytartó megértéssel fogadta a tolmácsolt kívánságot és kijelentette, hogy azt teljes mértékben a magáévá teszi. A jövő hét folyamára érkezőleg fog egybehívni, amelyiken a kívánságot emlékiratba foglalják. Az emlékiratot aztán küldöttség — amelynek vezetője a királyi helytartó lesz — viszi Bucurestibe. Annak a reménynek adott kifejezést, hogy a kormány a kívánságot teljesíteni fogja.

VÉGKIÁRÚSÍTÁS ? FRANK és LEICHNAM cégnél

Józsefváros, Piața Dragalina 4.

Költőzködés miatt az árakat beszerzési áron alul adjuk

Visira selyem	volt 110 83 Lei	Tobralko pesti	volt 125 108 Lei
Creppek	„ 88 70 „	Karton	„ 70 56 „
Crep de chine	„ 95 70 „	Sifon	„ 70 50 „
	Ing pouplin		volt 130 100 Lei

Ezenkívül szövet és selyemnél 20% engedmény

HIREK

MEGJELENIK:

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Belföldön házhöz való kézbesítéssel együtt magánosoknak havonta nyolevan lei, negyedévre 230 lei, félévre 450 lei, egész évre 900 lei. Nyugdíjasoknak házhöz való kézbesítéssel együtt havonta hetven lei, negyedévre 200 lei, félévre 400 lei, egész évre 800 lei. Magyarországon havonta 4 pengő, negyedévre 12 pengő, félévre 22 pengő és egész évre 40 pengő.

Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak, vállalatoknak és részvénytársaságoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

TELEFON:

23—10 és este 10 óra után: 28—15

A PIROS RÓZSA

Az öregasszony az uccasarkon állt. Nagyon fáradt volt már, maga mellé állította kosarát és reménytelenül arra kérte az arra járókat, hogy segítsenek rajta és vigyék kissé a kosarát, mert már nem bírja cipelni. Az emberek ügyet sem vetettek rá. Mindenki rohant és mindenki a saját bajával törődött. Mikor látta, hogy segíteni akarok rajta, szívesen elmondta az életkörülményeit. Vannak gyermekei, de mit lehet a gyerekektől várni ezekben a nehéz időkben? Hiszen nekik is alig van ennivalójuk. Megmondta azután a korát, Nyolcvanegy éves. Talvány télen elcsúszott. Keserűségmondta el, hogy az emberek inkább nevettek rajta, semhogy segítettek volna. Azóta nehezen jár és a megrakott kosarat is alig bírja hazacipelni.

— És miből él?

— Hát kérem, kapok kétfélszáz lei városi segélyt. Az egyik család ötven leit ad nekem havonta. De meg lehet ebből élni? A házber háromszáz lei. Ez a pénz, amit kapok még a házbérré sem elegendő. Rászorultam az emberek irgalmára. Először is az ötven leit igyekszem megszerezni, ami még hiányzik a házbérré. Azután a gyermekeim is adnak néha valamit.

— Mit vásárolt a piacon?

Minden keserűség nélkül mondja:

— Egészen olcsó dolgokat. A kosár aljában van két fej káposzta. Nem kellett sokat érjék fizetni, mert elrothadtak. De azért a szívük, a belsejük még jó. Ezt besavanyított magamnak. Aztán paradicsomot is hoztam. A kofák örülnek, ho valaki megveszi az elromlott paradicsomot. Én meg örülök, hogy olcsón jutok ennivalóhoz.

— Fája van?

— Dehogy van kérem — mondja — petróleummal főzök, ha hozzájutok néha. Aztán zsír sincs mindig. Nehezen lehet így valamit főzni.

— Nem fél attól, hogy egyszer nem lesz ennivalója?

— Mostanáig még nem éheztem — mondja. Nem igaz, hogy mind rosszak az emberek. Megérkezünk. Az öregasszony kivészi a kezemből a kosarát.

— Nézz — mondja — találtam ezt a piros rózsát, valaki elvesztette. Az emberek észre sem vették. Elvettem, gondoltam hazaviszem és vízbe rakom. Ne legyen olyan elhagyatott a lakásom. De magának adom köszönetül, mert mást ügysem adhatok.

Ezzel fogta a kosarát és elbicegett. Már pihent annyit a karja, hogy továbbhordhassa. A piros rózsza meg otmaradt a kezében. (g. l.)

— Az angol király élete ismét veszedelemben forgott. Berlinből jelentik: (Rador) A Német Távirat. Iroda jelentése szerint: VI. György angol király most már másodikban forgott komoly életveszedelemben. A király több törzstiszt társaságában délkelet Angliában több katonai támaszpontot szemlélte meg, amikor 50 német repülőgéppel légitámadása következett. Megszólaltak az angol légvédelmi ágyúk és bár ezek tüzelése igen heves volt, a német gépek mégis sikerrel végezték el feladatukat. Az angol király és kísérete a légitámadás során egy félig elröszült fedezékbe vonult.

— Román kereskedelmi hajókat főtartóztattak az angolok. Bucurestiből jelentik: A tengerészeti minisztériumot arról értesítették, hogy a Bucuregi nevű hajót, amely áruszállítómánnyal volt úton hazafelé, az angol hatóságok Port Saidban visszatartották. Ugyanazsak feltartóztatták az Oltenia és a Steaua Romana nevű petróleum tartályhajókat, amelyek magantulajdonú képeznek.

— Avenol lemondásának indoklása. Bernből jelentik: Avenol népszövetségi főtítkári lemondásának indoka az volt, hogy a Népszövetség intézményei ezidőszáig nem működhetnek és ezért a főtítkári tevékenységére nincs szükség. Néhány tisztviselő irányítása és a Népszövetség vagyonának kezelése nem indokolja a politikai irányítást, ami a jelenlegi körülményeknek nem is felel meg. (Rador.)

— Magyar diákok megkoszorúzzák a berlini Hősök Emlékművét. Berlinből jelentik: A berlini magyar ösztöndíjasok a két év híján száz esztendőös berlini magyar diákegyesület, a Bund Ungarischer Hochschüler vezetőségével egyetértésben elhatározták, hogy húsztagú küldöttség útján a berlini Ismeretlen Katona emlékműve előtt koszorút helyeznek el. Ezzel az ünnepi akttal a hagyományos német-magyar barátság szellemében öhajítja a Németországban főiskolai tanulmányokat, vagy tudományos kutatásokat végző magyar ifjúság a maga halálát kifejezésre juttatni a baráti Német Birodalom iránt, amelynek vendégzeretét az elmúlt világtörténeti eseményekben bővelkedő háborús télen és tavaszon át élvezte.

— A szovjetkötet Macsek helyettes jugoszláv miniszterrelkel tárgyalta. Belgrádból jelentik: Lotnikov belgrádi szovjet követ tegnap látogatást tett Macsek helyettes miniszterelnök-nél, akivel hosszasan tanácskozott. (Rador.)

— A Nemzet Pártjának újabb rendelete. Bucurestiből jelentik: A Nemzet Pártjának vezértitkársága a következő rendeletet adta ki: 1. Augusztus 1-ig a köztisztviselők tartoznak jelentkezni a Nemzet Pártjába, ezen a határidőn túl köztisztviselő nem jelentkezhet. A többi állampolgároknak augusztus 1-én túl is joguk van a pártba beiratkozni. 2. A katonai összpontosításon levő és mozgósított egyének leszerelésüktől számított 30 napon túl is jelentkezhetnek. 3. A Nemzet Pártja helyi vezetői kötelesek minden olyan állampolgár jelentkezését elfogadni, akiknek a Nemzet Pártjának megalapításáról szóló dekretum alapján jogosultságuk van ebbe a pártba beiratkozni. Senkinek jelentkezése nem utasítható vissza, ha az arra jogosult és a jelentkezésről elismervényt kell adni. A jelentkezőnek a pártba történő felvételét később köziki hivatalosan az illetővel. A Nemzet Pártjának bucurestii vezetősége elrendelte, hogy a jövőben vasárnap és ünnepnapokon is működnek a tagfelvételi irodák.

— Az adókihágások büntetés nélküli kiegyenlítését meghosszabbították. Bucurestiből jelentik: A pénzügyminisztérium július 31-ig meghosszabbította mindazon adókihágások újabb büntetés nélküli kiegyenlítését, amelyekre a fizetése eddig csak újabb jegyzőkönyv felvételével kapcsolatban volt lehetséges.

— Hétfőn gazdasági miniszterértékezlet Budapesten. Budapestről jelentik: A budapesti Értesítő jelenti, hogy az új termékek rendeltetése holnap jelenik meg a hivatalos lapban. Hétfőn: Telki Pál gróf miniszterelnök elnökségével gazdasági miniszter ertékezlet tartanak, amelyen a különféle gazdasági kérdéseket tárgyalják meg. Ezen az ülésen fogják megvitatni a tüzelő anyag ellátás problémáját is.

— Az Ernster ügy szálai tovább bogozódnak. Bucurestiből jelentik: Az Ernster és társai arany-csempészési ügyben szenzációs fejlemények várhatók. A Curculint jelentése szerint az Ernster fivérének kitűnő összeköttetései voltak befolyásos személyiségekkel, akik ellen szintén eljárás indul.

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epahajtó a Dr. Földes-féle Solvo-pirula. Székrekedés, belényeség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfúvódás, gyomor- és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 25 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogerián kapható.

Két évi fogházra ítélték a gyárvárosi rablótámadás tetteseit

Ez év március 19-én délelőtt két fiatalember jelent meg Apel Mária gyárvárosi őrszerelő üzletében, ahol akkor csak Ablakos Simon, a kereskedő apja tartózkodott. A fiatalberek egy ócska ernyőt kínáltak megvételre, de amikor Ablakos Simon vonakodott az ernyőt megvásárolni, erőszakoskodni kezdtek. Egyikük revolvért rántott és pénzt követelt az idős embertől, akit azután ökölcsapásokkal leütött. A másik fiatalember közben az egyik fiókból kivett egy aktatászkát, amelyben pénz sejtett és azután a rablók elmenekültek. Nagy volt a csalódásuk, amikor az aktatászkában csak rájuk néve értéktelen váltókat, néhány zálogécsulát és mindössze hatvan leit találtak. Az egyik zálogécsulát el akarták adni, de rajta vesztettek, mert a rendőrség mindkettőt elfogta. Kiderült, hogy a vakmerő rablótámadást Moise József húsz éves zenész és Kaiser András huszonegy éves könyvkötő követték el. Moise fenyegette meg revolverral az öreg Ablakost, míg társa elrabolta az aktatászkát. A rablótámadáshoz fekete szövetből készült alarcot is előkészítették, de azt nem használták. A rablók felett most itélkezett a törvényszék Matjei Nicolae — Gyárfás István dr. tanácsa és két-két évi fogházra, valamint egyenkint kétszer leipénzbüntetésre ítélték őket.

— Új szovjet- finn egyezmény. Londonból jelentik: Szovjetország és Finnország újabb egyezményt kötött és amelyet Molotov külügyi népbiztos és Paasakivi finn követ írt alá és a következőket tartalmazza: 1. Szovjetország hozzájárul ahhoz, hogy az Aaland-szigetet semleges katonai területnek nyilvánítsák. Oroszország ezt a szigetet kiüríti és a szigeten emelt katonai erődítményeket lerombolja. 2. Finnország kötelezettséget vállal arra nézve, hogy ezt a szigetet nem bocsátja egy harmadik állam rendelkezésére. 3. Finnország beleegezük abba, hogy Szovjetország szovjet finn területen keresztül csapatokat szállítson a szovjet birtokba került Hangöbe. 4. A finn kormány köteles mindazokat a gépeket és műszaki berendezéseket Oroszországnak kiszolgáltatni, amelyeket a Szovjetnek jutott területek kiürítésénél magukkal vittek.

Harisnya árusítás

gyári áron fogyasztók részére páronként is.

Csak július végéig „ROCCA“ harisnyagyárnál

II. Penes Curcanul 4. (Klapka sor.) Mindennemű flor gyermek, férfi és női harisnyák hibátlan minőségben és kiváló minőségű. — Kivételesen olcsó árak. Gyermek harisnyák ára 12 leitól kezdve. — Árusítás 8—11-ig és szombaton d. u. 4—7-ig, mai naptól kezdődően.

(—) Perjamosi asszony rejtélyes halála. Nincsen Erzsébet perjamosi asszony háza padláson holttan találtak. A holtest mellett nagy vértócsa volt, de az asszony testén külső erőszak nyomait nem találtak. A rejtélyesnek látszó haláleset tisztázására az ügyészség elrendelte a holtest felboncolását.

(—) Házasságok. Az anyakönyvi hivatalban szombaton a következő házasságokat kötötték. Szatmári Viktor Marcell kereskedő és Szavantesek Iona Maria, Oszter Sándor magántisztviselő és Sabl Ida, Clene Anatolie diák és Koch Irén, Ólvedi Lajos munkás és Szász Rozália, Gábor János nyugdíjas és Pesa Paraschiva, Borsuk István asztalos és Kovács Rebeka, Sipetan Coriolan vasszertergályos és Pepa Emilia, Zikeli Erik Félix hentesmester és Mausz Elvira Iona.

(—) Felhívás. Bogdan Anton dr. országgyűlési képviselő, mint az állampárt elnöke annak a közléstét kéri, hogy ma, vasárnap délelőtt kilenc órától tizenkettőig az összes jelentkező helyeken be lehet iratkozni a pártba. Egyben felhívja a vállalatok és gyárak vezetőinek figyelmét, hogy adának igót és lehetőséget munkásainak és alkalmazottainak, hogy a pártba a meg rendelkezésére álló néhány napon belül beiratkozhassanak.

(—) Félit az itéletől. Sárba Stefan, negyvenégy éves szörény megyei, Tisevia községbeli gazda hosszabb idő óta, mint vádlott szerepelt egy perben. A gazda ügylatszük felt a bíróság itéletétől, mert a tárgyalást megelőző napon nagyobb mennyiségű pálinkát ivott, majd fegyverrel fölbölte magát és meghalt.

— PETHŐ SÁNDOR, A „MAGYAR NEMZET“ FŐSZERKESZTŐJE LEMONDOTT. Budapest. Pethő Sándor, aki a magyar hírlapírás legkiválóbb erőt közé tartozik és újabb a zsidótörvény alkalmazásakor létesült „Magyar Nemzet“ című napilap főszerkesztői tiszttségét vállalta el, lemondott állásáról és megszüntette kapcsolatait a lap kiadóival. Jól értesült magyar körökben Pethő Sándor távozásra a lap éléről szoros összefüggésben áll a lap ama magatartásával, mely a hivatalos magyar kormány politikától eltérőleg, még mindig az ország érdekeitől idegen célok szolgálatába szegődött. Pethő Sándor személye eleinte úgy látszott, kellő biztosíték a nemkeresztény pénzbeli élő Magyar Nemzet szellemi irányításához. Az újabb politikai és sajtóügyi fejlemények azonban megérlelték Pethő Sándorban azt a meggyőződést, hogy jobb, ha megvált a laptól, melynek átvétele és vezetése egyébként alaposan megfájtta a kiváló közíró nimbuszát.

(—) Születések. Az anyakönyvi hivatalban a következő születéseket jelentették be: Fell János munkás Helmut József nevű fia, Drágan Ioan Cornel asztalos Ioan Cornel nevű fia és Buru Georgehe vasúti lakatos Teodor nevű fia.

(—) Lezuhant a lépcsőről. Hentz János, ötvenkét éves perjamosi lakos a belvárosi Löffler palota pincéjébe akart lemenni. A lépcsőcsigán azonban megszusztott és olyan szerencsétlenül esett el, hogy a vállpercésontjába törte és a fején is megsebesült. A mentők kórházba szállították.

(—) Halálozások. Az anyakönyvi hivatalban a következő halálozásokat jelentették be: Nastradonovics Lajos cipész 78 éves, Váci György cukrász 31 éves és Tóth István 4 hónapos

A LÁZADÓ

Az egyik gumikerekes társzekeréhez hozzákötötték egy csikót. A csikó anyja belétröröve sorába, szállította rendeltetési helyére a meszert. Csak a csikó nem tudott megbarátkozni azzal, hogy elvegyék a szabadságát és oda menjen, amerre a kocsi viszi. A fiatalás tűze hevítette, kis gyerekes pajzsával megverve. Először a kocsi hátulját rágta és megkísérelte, hogy milyen erősek a fogal. Aztán meguntta ezt és a szájával a gumihoz kapott. Ez a mulatság már jobban tetszett a kis csikónak. Folyton beleharapott a kerékbe, aztán meg nagyokat rugott hátra. A kötőféket is rángatta, de nem tudott megszabadulni. A fuvaros viszont nem vette észre a kis bitang csinytevéit és közben lóbálgatta az ostort a bakon. Egyik társa azonban, aki elhajtott mellette, odaszólt neki valamit. A kocsis erre leszállt a bakról, de a csikó nem vette észre a közelgő veszedelemet és tovább fickándozott. A fuvaros nem érte a tréfát, megrángatta a kötőféket és mikor a lovascska még akkor sem akart engedelmessé válni, kapott egy alapos rugást. Ekkor aztán megváltozott és mikor az ember felszállt a bakra, engedelmesen követte a szekeret. Csak nagyon lógatta a fejét.

— Göbbels dr. megnyitotta a müncheni művészeti kiállítást. Münchenből jelentik: Mint minden évben a müncheni nagy művészeti kiállítást ezidén is megrendezték és azt szombaton délelőtt nyitotta meg ünnepélyes keretek között Göbbels dr. birodalmi propagandaügyi miniszter. A megnyitó beszédben a miniszter utalt a világtörténelmi helyzetre, majd kijelentette, hogy a német nép teljes egészében a háborúnak rendeli alá magát. Ez azonban nem jelenti azt, mintha a német nép nem törődne a művészettel, mert Németországban jól tudják, hogy a művészet nem csupán időtöltés, hanem feltétlen életszükséglet. Németország hű marad a művészet támogatására terén a hagyományokhoz, mert Németország a legnagyobb európai kultúrország, a Beethoven, Wagner, Schiller országa. Németországban különben az egész háború alatt nyitva maradtak a színházak, a kulturális szórakozó helyek és a múzeumok. Mert a művészet a nemzeti szocialista országban a nép tulajdona lett. Göbbels propaganda miniszter ezután részletesen ismertette a kiállítás nagyszerű anyagát, majd beszédet a birodalmi vezér életével fejezte be. A megjelent nagy és előkelő közönség ezután énekelte a német nemzeti himnuszt és ezzel a megnyitó ünnepség véget ért.

(—) Szóvetolvajokat fogott a rendőrség. Az egyik rendőr az elmúlt éjszaka a Józsefváros külső részén, a szabadfalul vám közelében teljesített szolgálatot és akkor figyelmes lett egy nőre és egy férfire, akik több csomaggal Szabadfal felé igyekeztek. A rendőr éreklődött, mit visznek, mire a férfi válasz helyett eldobta a kezében levő csomagokat és elszaladt. Az asszonyt most már a rendőrségre kísérték, ahol megállapították, hogy Petean Anna munkásnővel azonos. A férfit Keller Adámnak hívják és munkás az egyik józsefvárosi gyárban. A csomagokban szóvetet, vásznakat és más textilárut találtak. Mivel az a gyanu merült fel, hogy a holmit lopás útján szerezték, megindult a nyomozás.

(—) Orvosi hír. Dr. Retscher Béla orvos újból rendel délután 2—4 óráig III. Str. Doja 40.

— Funk dr. az olasz—német gazdasági együttműködésről. Rómából jelentik: Funk dr. német közgazdasági miniszter pénteken elhangzott beszédével foglalkoznak az olasz lapok. Funk dr. kijelentette, hogy mindenben Olaszországgal óhajtanak együttműködni, miután csakis az olasz—német közgazdasági határozó fogja újjáépíteni Európa idegi gazdasági rendszerét. A Messagero című lap idezi Funk dr.-nak azt a kijelentését, miszerint új rendezés teremtani a termelésben és az árucserében az eddigi anarcho helyett. A Duce és a Führer együttesen megállapították már ezt az új gazdasági tervet, amely most megvalósításra vár. Funk dr. azt is kijelentette, hogy megakarják szüntetni az arany uralmát, a devizák és valuták terén. A világ plutokratái aranyhegyeken ülve nem irányíthatják többé a gazdasági életet és az egészséges elvekért áhitó világot. A Popolo di Roma kiemeli Funk dr. beszédének azt a részét, amely az önellátás rendszerére vonatkozik. Itt is az együttműködésre utal, különösen, ami az egyes államok közötti árucseretervet lebonyolítására vonatkozik.

(—) Gyászmise. Néhai Karner Ede halálának harmadik évfordulója alkalmából Plesz József kanonok, belvárosi apátolébános a belvárosi római katolikus plébánia-templomában e hó 29-én délelőtt 9 órakor az elhunyt lelki üdvéért gyászmisét celebrál.

Szerkesztői üzenetek

D. H. Vasiova. Az EMGE közelebbi címe: Reuniunea Agriculturilor Maștrii din Ardeal, Kolozsvár, Str. Regala 16. Ott megrendelheti akár Szeghő Dénes, akár pedig Virág Elek könyvét a sertésenyésztésről és hízalásról. A könyvek ára egyenként mintegy negyven lei lesz.

— A Szovjetunió tiltakozó jegyzéket intézett az Angol Bank eljárása miatt. Londonból jelentik: Maisezki londoni szovjet nagykövet tegnap megjelent a külügyi hivatalban és jegyzéket nyújtott át, amelyben a szovjet kormány tiltakozik az Angol Bank eljárása miatt. Az Angol Bank ugyanis a három balti állam számláját zárta és vonakodik a szovjet állami banknak átutalni az általa kezelt összegeket, noha a balti államok bankjai londoni képviselőiknek erre utasítást adtak.

— 1942 nyarán tudná csak Amerika a kívánt repülőgépmennyiséget szállítani Angliának. Washingtonból jelentik: Egy amerikai légügyi szakértő kijelentése szerint ahhoz, hogy az Egyesült Államok havonta 3000 gépet tudjon készíteni, legalább 30 új üzemi felállításra lenne szükség. Ebben az esetben is a havi 3000 darabos termelés mennyiségét csak 1942 nyarán lehetne elérni.

LEGUJABB

Gigurtu és Manoilescu tárgylásai Mussolinivel

Rómából jelentik: Az olasz távirati iroda hivatalosan jelenti: Déli 13 óra 30 perckor az olasz külügyminiszter a Madama kastélyban díszebéted adott vendégi tiszteletre. A két román államférfit délután 16 órakor Ciano gróf jelenlétében fogadta Mussolini olasz miniszterelnök.

Berlinből jelentik: A német fővárosban élő diplomáciai körökben a legnagyobb figyelmet szentelik a salzburgi tárgyalásoknak, amelyek Délkelet-Európa problémájának megoldását célozták. Német politikai körök megállapításukban arra emlékeztetnek, hogy

egy a birodalomnak, mint Olaszországnak fontos érdeke közgazdasági szempontból is a béke feltétlen fentartása

Európának ezen a részén. Kétségtelen megállapítást nyert, hogy Anglia mindig azt óhajtott, hogy Délkelet-Európa állandó tűzfészekké váljék. Erdekes adalék ehhez a megállapításhoz az a körülmény, hogy az az Anglia, amely húsz éven keresztül váltig a statusquo fentartása mellett kardoskodott, most hirtelenben a revíziós törekvések mellé szegődött csak ezért, hogy

Európának ebben a szögletében feltétlen tűz-katlan legyen, másrészt pedig, hogy újból olyan ügyek elintézésébe avatkozzék bele provokáló módon, amelyek egyáltalán nem érdeklik és nem érdekelhetik. Berlini komoly körök meggyőződése szorin az igazi béke csak aknt biztosítható, ha az érdekelte népek és államok közötti függő kérdéseket az igazság és a józan ész alapján szabályozzák.

(Rador.)

(Rador.)

Szombaton délután 4 órakor fogadta Hitler vezérkancellár a bolgár államférfiakat

Salzburgból jelentik: Filov bolgár miniszterelnök és Popov bolgár külügyminiszter ma délelőtt megérkeztek Salzburgba. A bolgár államférfiak a pályaudvaron Ribbentrop német birodalmi külügyminiszter üdvözölte. Megjelentek a pályaudvaron az állam, a párt és a véderő képviselői. A bolgár államférfiakat Ribbentrop a déli órákban villájában fogadta, majd délután 4 órakor megjelentek Hitler birodalmi vezér berghofi kastélyában. A bolgár miniszterelnököt és külügyminisztert Dörnberg báró protokollfőnök és Richtoffen szófiai német követ

kísérték a birodalmi vezérhez.

A Berghof udvarán katonai díszszázad várta az érkezőket, azonkívül ott voltak Ribbentrop Joachim birodalmi külügyminiszter, Schaub ercezes, katonai főparancsnok és Engel őrnagy, a Vezér szárnysegéde. Hitler birodalmi vezér a Berghof nagy esarokában fogadta a bolgár államférfiakat és a megbeszéléseken a birodalmi külügyminiszteren kívül jelen voltak a berlini bolgár, illetve a szófiai német követek is.

(Rador.)

(—) Esküvő. Szatmáry Viktor, Szavacsek Ilust vasárnap, július hó 28-án este félnyolc órakor vezeti oltárhoz az erzsébetvárosi katolikus plébániatemplomban.

(—) Eljegyzés. Ujmosnicán. Fiusti Moinár Bálint és felesége, született Takács Zsuzsánna fia, Bálint, vasárnap este tartja eljegyzését Varga János és felesége, született Cséki Rozália leányával, Mariskával. (Minden külön értesítés helyett.)

Az elbocsátások és felmondások hatálytalanítása érdekében

Valamennyi temesvári iparvállalat Marta Alexandru dr. királyi helytartó, Faur Liviu miniszteri igazgató, ipariügyi vezérfelügyelő és Bottez Gheorghe munkalgyi vezérfelügyelő aláírásával felhívást kapott, amely emlékeztet a munkalgyi miniszternek legutóbbi rendeletére, hogy semmiféle elbocsátást és üzemesköntést nem lehet eszközölni. A felhívás rámutat arra, hogy a mai nehéz gazdasági viszonyok között áldozatot kell hozni a mult esztendőnek nyereségéből. A felhívás kibocsátói felszólítják a gyárosokat, hogy legkésőbb július 29-ig vonják vissza az elbocsátásokat, a felmondott munkásokat foglalkoztassák újból és dolgozzanak ismét teljes üzettel. A maguk részéről viszont mindent elkövetnek, hogy a gyárak a szükséges nyersanyaghoz jussanak.

(—) Adomány a szülőotthon javára. A Déli Hírlap kiadóhivatalában N. Z. olvasónk kétezer leit adományozott a létesítendő magyar szülőotthon és csecsemőgondozó javára. További adományokat az emberbaráti célra elfogadunk és rendeltetési helyére juttatunk.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJSZAKAI SZOLGÁLATÁ:

Vasárnap, július 28-án a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Bul. Regele Ferdinand 3 szám alatt levő Salvator gyógyszerár.

Gyárvarosban a Stefan cel Mare uccában levő Jahner Rudolf gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Carol úton levő Mária gyógyszerár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Craeiu gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Ujkişodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

Hétfőn, július 29-én a következő gyógyszerárak tartanak éjszakai szolgálatot:

Belvárosban a Libertatii téren levő Jahner Carol gyógyszerár.

Gyárvarosban a Dacilor ucca 10 szám alatt levő Kovács dr. gyógyszerár.

Erzsébetvárosban a Ciprian Forumbescu uccában levő Sarga gyógyszerár.

Józsefvárosban a Bratianu uccában levő Diana gyógyszerár.

Mehalában a Corvin gyógyszerár és Ujkişodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tartanak.

„Nyugalomba vonul“ Shirley Temple, a filmvilág első számu kedvence

A színésznak, — régi törvény ez, — nincsen kora. Ünneplést művész lehet még hetvenéves korában is, de „kiöregedhet“ tizenegy éves korában.

Az amerikai lapok első oldalain értesítésekkel közlik a háborús híreket, de mindjárt a harmadik oldalán

hasábos cikkeket írnak a „kiöregedett“ művésznőről, Shirley Temple-ről.

Hat év óta dédelgetett kedvence ez az aranyzóke, angyalarcú, kedves kislány a világ mozikközönségének. Mary Pickford óta nem volt még egy ilyen népszerű színésznő Amerikában. Ötéves korában kezdett el játszani, karrierje úgy kezdődött, mint az egykor hírneves és ma már csaknem elfelejtett Jackie Coogané.

Hat esztendővel ezelőtt az egyik híres filmrendező Santa Monica-ban járt. Az egyik készülő filmhez keresett gyermekszereplőket. A hotelben, ahol lakott egy szép napon felkereste őt Mr. és Mrs. George F. Temple és megkérték őt, hallgassa meg öt éves kislányukat, Shirleyt. A rendező hozzászokott ahhoz, hogy naponta keressék fel gyermeküktől elragadtatót szülőit, akik egy-egy okos gyermekben világraszóló tehetséget vélnék felfedezni. Uváriasságból tehát megígérte, hogy majd alkalommal el látogat Mr. Templehez.

A „VÉLETLEN“ FEDEZTE FEL AZ ÖTÉVES FILMCSILLAGOT

De Shirley Temple-t talán sohasem „fedezték“ volna fel, ha a véletlen nem segítette volna. A filmrendező autója ugyanis elcsúszott és a városka egyik autózúzára csak másodnapra igérte a géphiba megjavítását. Mr. Loring, a rendező, elhatározta tehát, hogy az időt látogatásokkal tölti el. Így többek között benézett Mr. Templehez is.

A szerényfizetésű magánítvisező házában csodálatos élményben volt része. Egy gyönyörű kislány fogadta, aki édesanyja felszólítására azonnal előadott három kis dalt. Mr. Loring valódi amerikai tempóval dolgozva azonnal aláírta a szerződést és másnap már utaztak is Hollywoodba. A próbafilmét nagyszerűen sikerült. Következett az első film, a címe „Szegény kis gazdag lány“ volt.

Shirley Temple már első filmjében megmutatta istenadta tehetségét, nyolc dalt és öt táncot adott elő a filmben és a bemutató után Amerika, majd az egész világ szívébe zárta a gyermeket. Már mindenki úgy emlegette. „A Shirley“ és ez az „a“ betű a filmvilágban karriert jelent.

NEM A SZERZŐK ÍRJÁK SHIRLEY FILMJEIT, HANEM — Ó MAGA...

Teljhatalmú úr lett a kis primadonna a legendás híró Hollywoodban, külön rendezője volt és külön háziszervezőket tartott. Szerepet soha nem tanult, hiszen amikor első filmjét forgatták, még írni-olvasni sem tudott. Édesanyja és rendezője olvasta fel a film meséjét, aztán apránként dolgozták ki egy-egy jelenetet. A többi rábízták, mert a kis Shirley valódi művész, beleéli magát annak a gyermeknek alakjába, akét meg kell játszania. Csodálatos érzéke van a rögtönzéshez és nem volt tréfa az, amikor az amerikai lapok azt írták, hogy

nem a szerzők írják Shirley filmjét, hanem ő maga.

Nem egyszer fordult elő, hogy felvétel közben, a szünetben egy kis mesét adott elő rendezőjének és ez lett a következő forgatókönyv alapja.

SZOMORU SZEREPEKET NEM AKART JÁTSZANI; Ó CSAK NEVETETNI AKAR!

Egyetlen dolog van, amit Shirley nem szeret. Tilos előtte a halálról beszélni. A szépet és a jót szereti és valódi könnyeket sír, mikor a forgatókönyv parancsa értelmében nem szabad, hogy a szereplő gyermeknek valami sikerüljön. Hosszú évekig tartott, amíg Shirley Temple-t rávették olyan szerep eljátszására, melyekben édesanyja meghal. Először kijelentette, hogy ezt a szerepet ő semmiképpen sem játssza el.

Minden árva gyerek — mondotta —, aki majd a moziban ezt látja, sírni fog, ő pedig nevetetni akar. Minden gyermeknek örömet szeretne szerezni.

Hosszú rábeszélésre, mikor később mégis vállalta a szerepet, követelte, hogy a felvevőgéppel mellette álljanak oda szülei, hogy állandóan láthassa őket. És mikor ennek a filmnek első jelenetét befejezték, sírva szaladt édesanyjához és könnyek között mondta, hogy nem tudja elképzelni életét nélküle.

Minden év április 23-a ünnepnapot jelent a filmvárosban. Ez az évszám Shirley születésnapja. Ilyenkor szünetel a munka és felnőtt kollégái keresik fel kedvencüket, hogy átadják születésnap ajándékukat.

TIZENKÉTSZOBÁS BABAVILLA ÉS EGYEBEK

Clark Gable, aki valóságos bálványozza a gyermeket, két évvel ezelőtt a tengerpart mellett csodálatosan berendezett kis babavillát építtetett fel. Két hónapig dolgoztak a tizenkét szobás házikón a filmváros díszlettervezői és szabói.

Felnőtt ember ide nem tette be a lábát, a villa ajtaja akkora volt, hogy csupán gyermek juthatott be rajta. Erre a napra — a csodálatos felavatásának napjára — meghívták a filmváros összes apró szerepeket játszó gyermekeit.

A lapok annak idején napokig írtak erről az ünnepségről és Shirley boldogan borult Clark Gable nyakába, akinek az ajándék több mint ötezer dollárjába került. Clark Gable azonban kijelentette, hogy neki mindent megér, ha Shirleyt nevetni, örülni látja. A világ minden tájáról kapja a legkülönbözőbb ajándékokat április 23-án a kis sztár. Gyermeknek küldik el neki kedvence játékokat és írnak hosszú leveleket.

Nyolcadik születésnapján Shirley négyszáz bábát kapott, több mint ezer könyvet, néhányszáz babakocsit és kétezer különféle társasjátékot. Édesanyjától pónilovat — autója már régen van — édesapjától pedig két hatalmas kutyát. „Rowdy“ és „Corky“, a két kutya azóta is legjobb barátai Shirleynek.

Modern amazonok a világháborúban

A legutóbbi időkben nem ritka jelenség, hogy leányok, asszonyok is részt vesznek a háborúban. Ott küzdöttek a férfiak sorában a spanyol háborúban, ezen és ezen vettek részt a japán—kínai harcokban, Oroszországról pedig köztudomású, hogy rengeteg ott a kiképzett pilóta. A kezdeményezés pálmája azonban nem e kor női nemzedékét illeti meg, hanem ama időszak lányait és asszonyait, akik kerek huszont esztendővel ezelőtt, 1915 augusztus havában tüntek fel mindenki csodálkozására a panowice-i harcokban. Oroszország ellen a Hoffmann-hadtest csapatai között bontakoztak ki először az ukrániai önkéntes formációk. Egyetemi ifjakból állott e csapat, a többi katonáktól megkülönböztette őket a sarga-kék kobárda, amelytől sapkájukon viseltek.

A legnagyobb szenzáció azonban az volt, hogy szabályos katonaruhába öltözött leányok is voltak közöttük, akik pont ugyanazt a szolgálatot teljesítették, mint a férfiak. Az akkori küzdelmek egy szemtanúja megismerkedett egy néhány ilyen modern amazonnal és az ő feljegyzéseinek köszönhetően jött a néhány kitűnően sikerült portrét, amelyeket most, egy negyed század fordulóján a multból visszavetítettünk. Ime az első arekép:

Haletscho Zsófia kisaszony. Rendkívül nőes, finomarcú szőke lány. Huszonnégy éves diákkisaszony. Igen komoly és igen szép. Megviselt durva tábori egyenruha van rajta, vállán a karabély, gallériján örmesteri rangjelzés, mellette a vitézségi érem. Lelkes ukrán. Graciban tanult német és szláv filológiát, most együtt csinálja végig a kemény férfiakkal a háború minden viszontagságát. Lovas járórszolgálatokért kapta az örmesteri rangot, Synovodkonál az orosz állások mögé hatolt, ezért kapta az arany érmét. De kezei finomak, nőiesek maradtak, szemén még most is ábrándos, átszellemült fátyolozottság ül.

Stepaniew Olena alakját csak a regényes képelet rajzolhatja meg, mert orosz fogságba esett. Lembergi diákkisaszony, tizenkilenc éves és nemcsak harcolt az ukrániai ügyért, hanem önkénteseket is toborzott. A háborúban aztán hasonló lelkesedéssel tevékenykedett. Néhány emberével utolsó pillanatig fedezte a csapatok elvonulását, míg az oroszok elfogták. Vele együtt harcolt Kus Irén örmesteri rangban. Ő férfias megjelenés. Erőteljes növésű, rövidhajú, bátor tekintetű leány és a legnagyobb bravúrok egyikét vitte véghez. Kchamban előreszaladt egész az orosz gépjegyzetű és kézigránáttal felrobantotta azokat.

Dmyterko Anna fiatal özvegyasszony. Pdyvsocka Olga mindössze tizenhét éves és a szeminariumból sietett a harctérre. Nem kevésbé hőskö a többiek is, ezek a harcok leányok és asszonyok, akiket az ukrániai diákok megható gyöngédséggel vesznek körül. Komoivan és barátai beszélnek velük, soha egy pillanatra sem éreztetik, hogy nők. Bizony a nők a háborúból is kivesszük a részüket. Ukrajnában, ami a mostani idők romantikus csodájának hat, az itt józan és véres valóság.

Igy ír az elmúlt háború női hőseiről, a leány és asszony ktonákról az akkori idők krónikása. Azóta huszont esztendő telt el, sárgul már a papír, amelyen telettek feljegyezték. Vajon mi lett a szépséges és finom Haletscho Zsófia további sorsa? Megszabadult-e az orosz fogságból Stepaniew Olena? Mi végzett tovább a férfias megjelenésű Kus Irén, Dmyterko Anna, a fiatal

LEGNAGYOBB VÁGVA EGYÜTT JÁTSZANI A KANADAI ÖTÖS-ÍKREKKEL

Minden gondolatát elmondja édesanyjának, akit valóságos bálványoz. Egy alkalommal kijelentette, hogy legnagyobb vágya egyszer együtt játszani a kanadai ötös-íkrekkal. Több mint kétszáz különböző képet őriz a kis primadonna az ötös-íkrekről és legnagyobb öröme, mikor öt kis barátjáról hall valami újat. A gyermekek születésnapjára is elküldi ajándékát. Shirley nagy gyermekbarát, állandóan segíteni akar azokon, akiknek nincsen semmiük. Rengeteg ruhát és játékszert oszt szét az amerikai gyermekek között.

Shirley most tizenegy éves. Még befejezi egy készülő filmjét és visszavonul. Régi rendezője, akit nem találtak elég tehetségesnek és elküldték, most különös bosszút állt a gyermekén. Egy nap Shirley díszes csomagot kapott. Boldogan nyitotta ki, valami különlegesen szép ajándékot várt. A dobozban két tucat pókháló-finomságot, hajszálvékony, néregdrága selyemharisnya volt. Hölgynek való ajándék, nem gyermekprimadonnának. Shirley, aki előtt gondosan titkolták, hogy „már kiöregedett“, így ébredt rá a valóságra.

özvegyasszony és a többiek? Ki tudja, mi lett belőlük, ki tudja, hová lettek? Elhűltek a további harcok során, vagy mégis agyban párnák közt haltak meg? Visszatértek-e igazi elhivatásukhoz, lettek-e belőlük anyák, nagyanak? Megannyi regényprobléma, megannyi érdekes kérdés.

Nyugodt, boldogabb utókorban írói tollra volna érdemes ezeket a homályba kallódott sorokat felkutatni, kifürkészni és elmondani, hová vezetett az első modern amazonok további élete útja. Még véresebb háborúk kellős közepén azonban igazán nincs értelme ily romantikus vállalkozásnak. Nincs értelme már azért sem, mert a nőkatonáskodás ma már mindennapi dolog. Így csak egy fohásszal zárjuk emlékezésünk. Bár térdünk csakhamar visza az egykori boldog idők, mikor a családi tűzhely volt a nő igazi széles birodalma, s nem a fegyverdörgéstől dübörgő harcterek.

(Flaneur.)

Capitol

Világszáger! Szenczió!

DIII 88

Hatalmas német repülőfilm ereceti és izgalmas felvételekkel. Az előadások kezdete naponta 4, 6 és fél 10 órakor. Vidékiek részére: péntek, vasárnap és kedden délelőtt 11 órakor is van előadás

APOLLÓ

G. detektív munkában

Kalendorfilm, érdekesítő cselekménnyel a gangszterek életéből. — Főszereplők: DON TERRY, JACQUELINE WELLS

A Duce utja a békétől a háborúig

Mussolini 13 évvel ezelőtt megmondta, hogy 1940-ben változik meg Európa rendje. Papíron maradt egyezmények, amelyek után megindult a múlt és jövő harca.

1927 április 27-én, áldozó csütörtök napján Mussolini olasz miniszterelnök a következő tiz esztendő tervéről beszélt és szavait ezzel fejezte be:

— Ha terveinket végrehajtjuk, úgy 1935 és 1940 között, amikor Európa történelmének fordulópontjára ér, hallatni fogjuk szavunkat.

A Duce tehát kísértetiesen ható jövőbelátással pontosan megjósolta azt az időpontot, amikor Európa válsága megéri. Azóta jel-szava: „tiramano diritto” — haladunk előre! Amikor Littoriot, az új olasz tartományt felavatta, kijelentette, hogy az „eke vasa hasítja a barázdát, de a kard vasa megvédi”. Politikája semmiben sem sietette az általa bejósolt európai válság bekövetkezését, de ismerte ellenfeleit, ismerte a liberalizmus bontó erejét és ezért legfeljebb tizenhárom esztendő adott a régi Európának. Most teik a tizenharmadik esztendő.

A MILLIÓK ELFOJTOTT MORAJA

A Duce külpolitikájának, éppen úgy, mint a német külpolitikának, főjellemvonása az volt, hogy nem telt el a kitűzött iránytól, program-pontoktól. Ezért mindig tudta, hogy mi fog történni és ezért mindig — előbb egyedül, majd Hitlerrel — irányították az eseményeket, amelyekkel szemben a népszövetségi hatalmak a defenzív diplomáciai sáncbaiból vergődtek és vere-segük voltaképpen másfél évtizeddel ezelőtt kezdődött meg. Nem lehet ebből azt a következtetést levonni, hogy Mussolini tudatosan háborúra tört, sőt mindent elkövetett, hogy Európa béké-

sen haladjon át egy burkolt, de valóban erősen érezhető politikai válságon. 1928-ban a helyzet az volt, hogy a nyugati hatalmak — a Kellogg-paktum dacára — jobban fegyverkeztek, mint Olaszország.

— A mi generációnk nem éri meg, hogy valaha is öbötelt kezekkel ülhesen — mondotta a Duce rezignáltan.

Amikor öt éves miniszterelnöksége alatt fel-örölte a belső ellenségeket és hat merénylet-kísérlet után végül maga mellett érezte az olasz népet, — Mussolini egyre jobban ébredt, körül-belül 1929 év végén annak tudatára, hogy a fa-sizmus egy, a belső ellenfélnél hatalmasabb tömbbel áll szemben: a nyugati demokráciákkal. A nagyító, a pénzkirályok veszedelmesen tar-tották a szigorú ellenőrzésben nyilvánuló olasz precedenst és ellenséges védműveket ástak az olasz érdekekkel szemben. 1930 májusában négy népgyűlésen már eles hangon kitört Mussolini „az ármánykodó, bizonyos nagyhatalmak” ellen és szavaiból ez alkalmakkor tört fel először a fenyegetés hangja. Megindította azt a munkát, amelyet egy külföldi hírlapíró így jellemzett:

„Olaszország ma elsáncolt tábor, amelyben milliók dolgoznak. Szárazföldön, vízen és levegőben, iskolákban, műhelyekben és tem-plokban hangtalan munka folyik az olasz újjászülésért, a latin gondolatért, azért a jövőért, amely holnap vagy megszületik, vagy sohasem lesz meg. Hallani a milliók elfojtott moráját. Óriási légiók menetelnek”.

Titokzatos erővel áll szemben a békevágy

Mussolini külpolitikája egyre élesebben kör-vonalozódik elő. Legfontosabb meggyalvánulása 1931 októberében volt Napolyanban. Beszédét azon a helyen tartotta meg, ahonnan a Marcia su Roma előestéjén beszélt.

— Nem lehet várni hatvan évig arra, hogy a világ javait igazságosan felosszák. Tízmillió fiatal ember vére hullt el a világ-háborúban és ez nem történhetett hiába.

Ebben a beszédében is a fegyverkezés korláto-zásáról szökött és a nagyhatalmakat a „törté-nelmi korrekciók” szükségességének betámasz-tásáról akarta meggyőzni. Bár a tirolai kérdésben Stresemannal folytatott viták hullámjai alig ül-tek el és bár Németországhoz semmi szövetség sem fűzte, sőt látszólag ellentétes törekvései voltak a német birodalommal szemben, Musso-lini pusztán igazságérzetétől hajtva elsőnek kö-vetelte Németország egyenjogúsítását és szavát felemelte a női etekkel fizetett hadisarc ellen. Ezzel a tisztult érzéssel szemben a nagyhatal-mak továbbra is az uszítás és intrikák elavult diplomáciai módszereirehöz folyamodtak az euró-pai túlsúly fenntartása érdekében. Franciaor-szág örömmel figyelte, hogy az osztrák kérdés éket látszik verni az olaszok és németek között és azt is, hogy Jugoszláviában lángra kap a hamu alatt tartott olaszgyűlölet parazsa.

Belül az országban a Duce lázas ütemű munkával épített utat, iskolát, kórházat, csap-polt le mocsarakat és termővé tett hatalmas ter-ületeket, elseperte a capitoliumi romhalmazt, vízvezetékekkel hálózott be félreeső falvakat is. városokat hívott életre, Tripolizst és Kyrénaitak telepésekkel népesítette be — addig a külpolitika horizontján egyre sűrűsödtek a fekete, viharjós felhők. A sok hiábavaló konferenciázás már a neveltségbe fulladt és a tehetetlenség bélyegét viselte magán. Ha volt valamely eredménye egy-egy nemzetközi tanácskozásnak — az a pa-píron maradt, a gyakorlatban nem valósult meg. Erre a sorsra jutott az olasz-francia hajózási egyezmény is, mert Franciaország utóbb nem fogadta el az egyenlőség elvét. Így állott a hely-zet Németországgal is — elfogadták elvben a német nép egyenlő jogait, de gyakorlatban azt megtagadták. Az első leszerelési konferencia eredménytelenül ment szíjjel 1932-ben. A japán-kínai konfliktusnál esett az első esorba a Népszövetség tekintélyén. Mussolini új európai há-ború veszedelmét érezte és hozzákezdett a béke megmentéséhez. Négyhatalmi egyezményt dol-gozott ki, amely Európa négy hatalmát szoros együttműködésbe akarta hozni. A tervet Rocca

della Caminateban készítette el és készen volt azzal, amikor MacDonald angol miniszterelnök Sir John Simonnal Rómába érkeztek.

Az eredmény váratlanul jó volt: 1933 jú-nius 7-én aláírták Mussolini tervét. De a vihar kitörése alig nyert ezzel elodázást. A leszerelési konferencia balsikere után Németország kilép-tett a Népszövetségből és elindult — a maga út-ján. Mussolini kétségbeesetten látta, hogy titokzatos és félelmetes erők dolgoznak Európában.

Hozzákezdett ettől fogva „a másik kor-szakra” való felkészüléshez. A világháború húsz-ezer kitüntetettje előtt kiadta a jelszót: — Erőseknek kell lennünk, meg kell szere-nünk az elsőbbséget.

LAVAL, STRESA ÉS A NÉGUS

Békekészségét azzal juttatta Olaszország kifejezésre, hogy benmaradt a Népszövetségben, sőt tervet dolgozott ki az intézmény újjáélesz-tésére. 1934 júniusában Velencében találkozott először Hitlerrel. Amikor a Dollfuss-kormány

Még egy angol-olasz egyezmény

Két évvel a Laval-egyezmény megkötése után, 1937. esztendőnek második napján kötöt-ték meg az angol-olasz „úri emberi egyezményt”. A diplomácia olmos egén halványan áttört egy biztató napsugar. A feltékenykedés Olaszország-gal szemben nem szűnt meg és ezt növelte Mus-solini az 1937. évi hadgyakorlatok lefűvása után tartott beszéde, amely szerint: „a római bi-rodalom földrajzi közepe: Szicília.”

Ebben az évben már dult a spanyol háború és a még élénken emlékeztetés olasz magatartás két fontos diplomáciai aktushoz vezetett: novem-ber 6-án Olaszország megkötötte Németországgal és Japánnal a kommunistaellenes paktumot, decem-ber 11-én bejelentte a Népszövetségből való ki-lépését.

A BÉKE UTOLSÓ AKKORDJAI

Chamberlain angol miniszterelnök viágoosan látta, hogy az események feltartóztathatatlanul a német-olasz szövetség kimélyüléséhez vezetnek, és utolsó kísérlet volt: Eden menesztése és az 1938. áprilisi új angol-olasz egyezmény megkötése. De lehetetlen volt nem látni azt, hogy Chamberlain békevágya dacára is az angol köz-vélemény a háborús kedv felé sodródik.

Mussolini őszinte békevágyára jellemző,

elhárította a német birodalomhoz való csatlako-zást, azon az állásponton volt, hogy Európában semmisen történhetik erőszakok és csapatokat küldött a Brennerre. Néhány hónap múlva — 1934 augusztus 25-én — az apennini manőver végén egy harckocsiról tartott beszédet a tá-bornokokhoz és ebben bejelentette, hogy Olasz-ország mitsem várhat a hatalmak jóindulatától, a kölcsönös kiengesztelődés gondolatából kiab-rándult: „nem várhatunk holnapig sem”. Sza-vait ezzel a paranccsal fejezte be:

— Hinni, engedelmeskedni, harcolni.

Eritreában és Szomáliában egyre megismét-lődtek az olasz gyarmati határörök elleni táma-dások. Mussolini érezte, hogy a harc közeledik és ezért olyan diplomáciai lépéseket tett, ame-lyek alkalmasak lettek volna az angol-francia barátság megalapozására. 1935 januárjában Pierre Lavallal, az akkori francia miniszterel-nökkel és külügyminiszterrel megkötötte a két or-szág megállapodását. Azt hitte, hogy hosszú időre biztosította magának Franciaország bará-rtságát és örömmel fordult az újságrökhöz:

— Jó jel. Az esztendő a francia-olasz ba-rátság jegyében kezdődik!...

Ez év áprilisában a stresai konferencia megkötötte az angol-olasz-francia egyezményt, de már a következő hónapban — amikor Abesz-ziniával tárgyalást kezdett — kiábrándulva ta-pasztalta, hogy Nagybritannia féltékenysége ha-tártalan és a négust ellenállásra serkentve lehe-tetlenné teszi a békés kibontakozást.

A KIFIZETETLEN SZÁMLÁK

Anglia fiatal külügyminisztere: Eden nem látja az olasz elszántság arányait és a stresai egyezménynek a status quo jelentőségét köl-csönzi, nem az érdekszférák kijelölését. Június-ra már annyira kiélesedik Angliával a viszony, hogy Mussolini Cagliariában ezeket mondja:

— Számlák várnak kifizetésre és mi fizetni fogunk. Jéghűdegen hagy engem, hogy határaikon túl mint vélekednek rólunk. Egyébként követni fogjuk azoknak mód-szereit, akik bennünket lekéztetni akarnak.

Izzásban telt el 1935 nyara és Mussolini új-ra és újra hangoztatja, hogy ha kell, Genf nél-kül is keresztül vízi elhatározását Abesszinia megszállására. „Nyilgyenest” haladt célja felé és bár tudta jól, hogy Genf szankciókat készü-l alkalmazni, tudta azt is, hogy az európai államok kapzsúsága nem engedi meg a szankciók végre-hajtását. Október 2-án indult meg az abessziniai háború és annak első heteiben az olasz had-se-reg meghosszult az 50 év előtti eritreai kudarcot. November 18-án a Népszövetség kimondja a szankciókat, de Angliának nem volt bátorsága a földszorosok és Suez elzárására. Laval és Sir Samuel Hoare békéítő kísérletei meghiúsul-tak, mert Angliában a hatalmi mámor, a nép-frontos Franciaországban a szociálista bosszú-vágy hallani sem akart Olaszországnak kedvező megoldásról.

Az abesszin háború lefűvása ismeretes. Nem szabad elfelejteni, hogy milyen befolyás alatt áll-tott a Népszövetség, amikor a legyőzött négus-nak tapolt, vagy mennyire engesztelhetetlen volt Anglia, amikor 1937 májusában VI. György koronázására az abesszin exceszásárt, mint aktív uralkodót meghívta.

Az árok mélyült és azt senki sem tudta át-hidalni. Anglia kovácsolta a tengelyt, amelynek anyaga ott izzott az olasz lelkek tüzeiben.

hogy 1938. szeptember 28-án, két órával előbb, hogy a német-cseh határon ágyúk ürd-ültek volna meg, sikerült Hitler kancellár tervében megállítani és Mussolini létrehozta a négy hatalom müncheni konferenciáját. Mussolini ismét kész javaslatlalt ment, ame-lyet elfogadtak. A Duce diadalmas útja Ró-mába a birodalom kikiáltásakor volt lelkesed-ésre emlékeztető. Ő maga boldogan hitte, hogy Európa békéjét megmentette.

A következő, 1939. évnek ismét januárjá-ra esik a harmadik angol-olasz egyezmény, a melyet Chamberlain és Halifax Rómában kötöt-tek meg, de utána nyilvánosságra hozták az an-gol-francia katonai szerződést. Erre válasz volt a február 11-iki német ajánlat, amelyet Olasz-ország elfogadott.

VÉGKIFEJLÉS

Még mindig nem sejtették, hogy ez az esz-tendő végetes lesz és Európa nagy átalakulását előidéző háború megindul.

A hatalmak két katonai szövetségben áll-tottak egymással szemben. Diplomáciai megbé-külésről már alig lehetett szó. Farkasszemet néztek egymással.

BOLDOG VÉGRE BOLDOG

Boldog Ferencről van szó, aki az elmúlt esztendőik során igen boldogtalan volt, de most már végre boldog.

De menjünk csak sorjában.

Boldog Ferenc nyugalmazott színházi szabó. Nyugalma az van fölösen, de nyugdíja bizony nincsen.

Negyven évvel ezelőtt kezdte el a színházi mesterségét. Különböző nagyobb városok színházaiban dolgozott, vezetője volt 1896-ban az akkor megnyitott budapesti Vígyszínház szabóműhelyének, ahonnan azonban elcsábította Krecsányi Ignác színházgáztól, akivel aztán hosszú-hosszú éveket Budán, Pozsonyban és telente Temesvárt járta. Krecsányi után Komjáthi János, majd Sebestyén Géza lett a temesvári színházgáztól, azonban, amíg az igazgatók változtak, Boldog Ferenc megmaradt a temesvári színháznál, mint a szikla, amelyet semmi nem mozdít ki a helyéből.

Nem egyszerű dolog ám színházi szabónak lenni. Fontos személy a színházi szabó. Színészek és nadrágzerepet játszó színésznők is keresik a kedvét, dédelgetik, hizelegnek neki. Így drágaságom, úgy kedvesem, — mondogatják neki Nagyön ügyelnek, nehogy morocsa tegyék, nagyon vigyázzanak, nehogy megneheztesse, vagy pláne — amitől Isten mentse meg minden komédiást — megharagudják rájuk.

A színházi szabótól függ bizony a színész külső sikere. Ha a színházi szabó rosszul csinálja meg a frakkot, a királyi palástot, a lovagi öltözetet, vagy az egyes szerepekben a színész öltözékétől szolgáló különböző jelmezt, a színész megbukott. Tegyük fel, hogy Falstaff ruháját bő helyett feszesre, vagy Hamlet királyi öltönyt feszes helyett bőre csinálja, már röhej fogadja a színészt a közönség részéről. Az is szerencsétlenség, ha a színházi szabó a kínai mandarint török basa módjára, a török basát pedig hindu főpapnak öltözteti. A szabónak ügyelnie kell a jelmezek korszerűségére és arra, hogy azok úgy álljanak a színészeknek, mintha rájuk öntötték volna. Ez a magyarázata annak, hogy színészek és színésznők úgy bánnak a színházi szabóval, mint a hímes tojással.

Boldog Ferencel is így bántak. Kifürkészték, hogy mikor tartja névnapját és mikor ünnepli születésnapját. Olyankor aztán ajándékokkal kedveskedtek neki. Nem maradt el egyetlenegyszer a karácsonyi ajándék sem. A színészek megtették azt is, hogy akárhányszor elvitték Boldog Ferencet valami jóféle kiskocsmaiba, vacsoráztak, bóróztak és összeitegözödték vele. Mert Boldog Ferenc hatalom volt a színháznál, nem egyszer szeszélyeskedett, érzékeny volt és gyakran valami csekélyeséget megorrontott. Akkor pedig jaj volt a színészeknek, aki ezt okozta. Rossz órájában olyan gúnyvát akasztott még a hőszerelemre is, hogy inkább elmehegett volna benne a kertbe madárijesztőnek, mint a színpadra nécsábasznak.

Évtizedekig volt Boldog Ferenc korlátlan úr a színháznál. Azonban úgy élt, akár a tücsök. Mindig volt muzsika, dinom-dánom, de sose volt takarékoskodás, gondolás a jövőre. Amikor vénségére Temesvárot megcsúnt az állandó magyar színház, Boldog Ferenc úgy maradt hoppon, mint az olyan ember, akinek lyukak zsebeiből kipotyogott utolsó kispénze is. A jölet után egyszerre jött a szükség, a gond, a nélkülözés. Boldog Ferenc alkalmi ruhajavításokból tengette életét, felesége pedig bejárónő lett. Az asszony ebbe az életbe hamarosan belehalt, Boldog Ferenc magára maradt és még rosszabbul ment sorsa. Szeme is elromlott, a keze is reszketőssé lett. Nem kapott már foltzást sem. Évek teltek a legnagyobb nyomorúságban. Sokszor lakása sem volt. Gyakran napokig nem volt felés kenyere. Mások könyörületéből jutott néha némi pénzhez. Ujságírók és színházi látogatók, akik még a régi boldog Boldogot ismerték olykor vissza nem fizetendő díjazást nyújtottak a boldogtalan Boldog tenyerébe.

Ujságírók, akik jól emlékeznek rá, amikor Boldog Ferenc még királyok, hercegek, grófok, bárók, fess katonatisztek, milliomas bankárok és más nevezetes emberek — persze mind színházak — számára varrta a ruhákat, segítettek most Boldog Ferencet. Koptatták érdekében a városháza kúszóbót és előszobáztak a kedvéért a főpolgármesternél addig, amíg sikerült a kivénhedt, nyomorgó színházi szabót bejuttatni a városi aggmenháza.

Boldog Ferenc az aggmenház egyik férfitermében sorokágyat kapott asztalkával és szekrénykével. Művészarkot rendezett ott be magának. Azokat a fényképeket, amelyeket negyven esztendőn keresztül színészekről és színésznőkről kapott mind kikacsoltotta oda. Sok híres színpadi csillag képmása van ott és mindegyiken pár sornyi sajátkezű, édeshangú ajánlás.

A város jóvoltából boldogsá avatott Boldog Ferenc naponta maga köré gyűjti az aggmenház lakóit, mutogatja a képeket és kedves színházi történeteket beszél. Ezekben a történetekben szerep jut a színészeknek és színésznőknek is, de a főhős természetesen mindenkor Boldog Ferenc, az egykori színházi szabó.

Kubán Endre

= KÖZGAZDASÁG =

A munkát beszüntető vállalatok elrekvirálhatók

Egy vállalat sem bocsáthat el egy hónapban az alkalmazottak tiz százalékát meghaladó létszámú alkalmazottat

Az új munkaügyi törvény szövegét legutóbbi számunkban a 7. szakaszig bezárólag közöltük. Ismertetjük, hogy a törvényben foglalt rendelkezések — tehát a munkaidő meghosszabbítása, szabadságok felfüggesztése — csak úgy alkalmazhatók, ha valamely munkaügyi érdekképviselet kérelmére a miniszter erre külön engedélyt ad. A törvény másik része már általános hatályú, vagyis külön miniszteri rendelet nélkül máris érvényben van. Ez a rész a sztrájkokkal és a munkanélküli segéllyel foglalkozik. Itt közöljük:

8. szakasz. Az 1920 szeptember 5-iki, a kollektív munkakonfliktusok elintézéséről szóló törvény 4. 5. és 6. szakaszaiban említett sztrájk vagy kizárás (lockout) tilos.

A munka tömeges beszüntetésére való felbujtás a kollektív munkakonfliktusok elintézéséről szóló törvény 28. szakaszának 2. bekezdésében foglalt szankciók kétszeresének alkalmazásával büntetettik. Ugyanezen szankciók alkalmazandók azon vállalatok ellen, amelyek ugyanazon hónapban az egész személynézet vagy egy osztály személyzetének tiz százalékát meghaladó létszámú munkást bocsájt el.

A munka tömeges beszüntetése esetén a minisztertanács elhatározhatja a kereskedelmi, ipari és szállítványozási vállalat helyiségének, anyagának, vezető személyzetének elrekvirálását és mindazt, ami a vállalat működésének biztosításához szükséges.

9. szakasz. A 16. szakasz intézkedései alá nem tartozó vállalatokra vonatkozó békéltetési tárgyalásokon felvett jegyzőkönyv a dosarral együtt a tárgyalást vezető munkaügyi felügyelő által a jegyzőkönyv lejárától számított legfeljebb három napon belül a kerületi munkavezérfelügyelővel együtt

küldő minimális bérmegállapító bizottság elnökéhez terjesztendő fel.

A bérminimumot megállapító bizottság hatásköre kiterjesztetik minden, a kollektív munkakonfliktusok elintézéséről szóló törvény 16. szakasza alá nem eső vállalat munkakonfliktusának elsimítására szolgáló döntő bíróságra.

Az elnök az ügyesomó vétele után a bizottságot nyomban összehívja, a bizottság megvizsgálja az ügyet és összehívásától számított legkésőbb 10 nap alatt dönt.

A bizottság a minimális munkabérek megállapításáról szóló törvény 4. szakaszában említett összetételben és annak eljárási szabályai szerint dolgozik, anélkül, hogy ezen törvény 5. szakasza szerinti két taggal magát kiegészítene.

A MUNKANÉLKÜLI SEGÉLYEK

10. szakasz. A teljesen vagy részben munka nélkül levő munkások és magántisztviselők részére a munkaügyi minisztérium vagy közvetlen, vagy egy e célra létesített bizottság útján készpénz, vagy természetbeni segélyt ad.

Azon munkanélküli alkalmazottak, akik képzettségükkel megfelelően foglalkozhatók és nem dolgoznak, a segélyből kizárandók.

A bizottságok létesítése és működése, a munkanélküli segélyek mennyisége és annak felosztási módja külön rendelettel szabályoztatik.

11. szakasz. Minden a jelen törvény alkalmazása körüli kérdésben a munkaügyi minisztérium a 3. szakaszban létesített bizottság véleményezése alapján határoz.

12. szakasz. Közigazgatási rendelet fogja meghatározni a bizottságok működésének részleteit és a jelen törvény alkalmazását.

Kihágási jegyzőkönyvet vettek fel a mérsékelt áru petróleum ipari célra való használatáért

Még 1938 január havában történt, hogy az akkori kormány a világító-petroléum fogyasztási adóját 1.50 leiről 1 leura szállította le és ennek megfelelően a petroléum ára az eddigi 4.50 leiről 4 leire csökkent. Az erre vonatkozó miniszteri rendelet a hivatalos lap 1938 január 25-iki számában jelent meg. A rendelet többek között úgy intézkedik, hogy ezt az ötven banival szállított árú petroléumot kifejezetten csak világítási célokra szabad felhasználni, míg más célra továbbra is a 4.50 leies petroléum vásárlása kötelező.

Azóta két és fél év elteltével ez a rendelet jórésben feledésbe merült. A hatóságok sem ragaszkodtak alkalmazásához, abban az értelemben, hogy a kicsinybeni, literenként való vételüket nem ellenőrizték és nem foglalkoztak annak a megállapításával, hogy a kicsinyben vásárolt petroléumot világításra, égetésre, vagy lemosásra használták fel a vevők. Azok az iparvállalatok, amelyek nagyobb mennyiségű petroléumot használnak fel fűtési, vagy földolgozási célokra, ezt szabályszerűen bejelentették a hatóságokkal ezzel a megoldással meg is elégedtek.

Ujabbán számos esetben kihágási jegyzőkönyveket vettek fel iparvállalatoknál, arra hivatkozva, hogy gépmosás és hasonló célokra havonta néhány liter négy leies petroléumot vásároltak. Minthogy az előbb említett rendelet értelmében, kihágás esetén a bírság legkisebb összege 50.000 lei, visszacsés esetén pedig 200.000 lei és az üzem egy hónapig terjedő bezárása, az érdekelt vállalatok, amelyek a legteljesebb jóhiszeműséggel jártak el, igen súlyos bírság elé néztek.

Értesülésünk szerint az ipari érdekképviseletek közbejárnak illetékes tényezőknél, hogy ezt a kérdést közmegegyezésre rendezzék. A kérdés tisztázására annál inkább szükség van, mivel a rendelet szigorú alkalmazása esetén háztartási célokra, többek között a petroléum-főzőkben sem volna szabad petroléumot felhasználni.

(=) A gabonaárak megállapítása. A királyi helytartóság mellett működő árelenőrző bizottság Temesvár városának javaslatára a nemzetgazdasági miniszterhez táviratot intézett, amelyben a gabonaárak árának végleges megállapítását kéri.

(=) A TEMESI TARTOMÁNYBAN ELEGENDŐ CUKOR VÁN. A királyi helytartóság neurég közbenjárta a cukorgyáraknál, amelyek felhívott arra, hogy a Temes tartomány városai és községeibe megfelelő mennyiségű cukrot szállítsanak. A közbenjárás eredményével járt és a helytartóság közlése szerint Temes tartomány területén nincsen cukorhiány.

Jól fejlődtek az ipari növények

Az ipari növények természetéről a következők természetesen ismertek: A lenternés holdanként 400—500 kg, magot és 1000—1500 kg. szárat hoz. A len az idén kedvező körülmények között termelt, a szálak vónnyak és a minőség a holland, német vagy lett lennél vetekedik. A bevetett terület 24 ezer hold és 1241 vagyon termés várható.

Kedvező a kendertermés is. Magban holdnaként 200—250 kg. várható. A bevetett terület 84 ezer hold, a várható termés 2100 vagyon.

A gyapotültetvények a rossz időjárás miatt megkésétek. Mégis remélnek a bevetett 54 ezer hektárról 300 kg.-os átlagtermést és 1650 vagyon össztermést.

= Húsz millió értékű citrom jön az országra. A nemzetgazdasági minisztérium húsz millió lei értékben adott ki citrombehozatali engedélyt. Az országban jelenleg 7—8 leies nagyban árban árusítják a citromot, de a szállítmányok fokozatos beérkezése folytán ez az ár röviddel ezelőtt 4—5 leire esett.

= A bányási gabonaárak. A bányási gabonapiac csendes és üzletkötés alig van. A piaci árak a következők: búza 5700, tengeri 530, napraforgómag 875 lei száziklónként. Kamilla-tea 60—70 lei kilógramonként.

= A hivatalos devizaárfolyamok. A Román Nemzeti Bank hivatalos devizaárfolyamai a következők: (Az első szám a vételt, a második az eladást jelenti): 107 százalék felárral: angol font 851.80—877.37, dollár 211.65—217.97, svájci frank 48.02—49.47, palesztinai font 52.84—878.40, egyiptomi font 873.54—899.78. Devizák 38 százalékos felárral: angol font 567.87—584.91, svájci frank 32.03—32.98, francia frank 3.24—3.31, márká 49—50, olasz líra 7.17, (felár nélkül) pengé 26.50—27 (felár nélkül), cseh korona 4.63—4.77, dinár 2.89—3.05 (felár nélkül), török líra 82.92—92.

Mozi

MOZIK MŰSORA:

Vasárnap és hétfő:

AFOLLÓ: G. detektív munkában (angol film).
CAPITOL: D. III. 88. (német film).
CORSO: A fehér börtön (angol film).
SCALA: Egy reménytelen eset (német film).

SPORTTESEMÉNYEK

A futballszövetség hivatalos jelentésben közölte, hogy a nemzeti bajnokság augusztus 25-én indul

A futballszövetség a következő hivatalos jelentésben közölte, hogy augusztus 25-én megindul a nemzeti bajnokság.

A nemzeti bajnokság A csoportjában szereplő egyesületek figyelmét felhívjuk, hogy az 1940-41

évi nemzeti bajnokság küzdelmei aug. 25-én indulnak. Az egyesületeket felkérjük, hogy előkészületeiket idejében kezdjék meg, miután a bajnokság kezdésének időpontját nem fogják megváltoztatni.

A szövetség főtájkára Budapestre utazik, a kupadöntő ügyében. Iuga Liviu a szövetség főtájkára Budapestre utazik, ahol tárgyalásokat folytat a magyar szövetséggel a Ferencváros — Rapid kupadöntő ügyében. A döntőt minden valószínűség szerint augusztus hónap folyamán bonyolítják le.

Ismét elhalasztották a Biroul Federal ülését. Ismeretes, hogy a Biroul Federal ülése elhalasztást szenvedett és az új időpontot a jövő hét keddjén alapították meg. A Biroul Federal ülését azonban ismét elhalasztották. Az új időpont augusztus 5. Ekkor tárgyalják meg a nemzeti bajnokság végleges beosztására vonatkozó javaslatokat.

Magyar-német-olasz vitorlázóverseny. Magyarország, Németország és Itália, a három közép-európai baráti állam vitorlázói ezen a nyáron országok közötti hármas verseny keretében mérkőztek össze a tudásukat. A versenyek közül az első a Balatonon zajlott le, a másodikat augusztus 2-től 5-ig a berlini Wannsee vizén, a harmadikat pedig augusztus végén Triestben rendezik. Mindegyik résztvevő ország mindegyik versenyen két-két vitorlás yachtal indul.

Mihailescu a Sportul Studentescu válogatott jobbösszekötője a Rapidban. A Rapid leszerződött Mihailescut, a Sportul Studentescu kitűnő válogatott jobbösszekötőjét. A fiatal játékos az őszi szezontól kezdve már a Rapid csapatában fog szerepelni.

Rádió

VASÁRNAP, JÚLIUS 28.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 9.30: Istentisztelet a patriarkáról. 11.30: A hadsereg órája. 13: Időjelzés, kulturális híradás, víz-állásjelentés, étvend, egészségügyi tanácsok közlemények, sporthírek. 13.15: Predescu Victor zenekarának hangversenye. Közben 14: Hírek. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. 20: Időjelzés. 20.15: Filip Emil énekhangversenye. 30.40: Hírek. 21: A rádió szimfonikus zenekara. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Szórakoztató hanglemlezés.

Budapest I. 9: Hanglemlezés. 9.45: Hírek. 11: Református istentisztelet. 12: Katolikus istentisztelet. 1.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. 2.45: Hírek. 3: Hanglemlezés. 4: Időjelzés gazdasági tanácsadó. 4.45: Szabó Kálmán jazz-hármas. 5.30: Magyar falú Mária Terézia korában. 6: Hírek

magyar, szlovák, és ruszin nyelven. 6.15: Szórakoztató zene. 7.10: Cholnoky László elbeszélései. 7.35: Hanglemlezés. 8: Tompa Sándor humoros verseket mond el. 8.15: Hírek. 8.20: Hírek román nyelven. 8.25: Karácsonyi Margit és Cselényi József magyar nótákat énekel. 9: Sporteredmények. 9.40: Hoffmeister harmonika-kettős. 9.50: Cs. Szabó László előadása: „Erdély”. 10.10: Gergely László zongorázik. 10.40: Hírek, időjárás, sporteredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 11.10: Honvédelem. 12: Hírek német, olasz, angol és franczia nyelven. 12.20: Táncelemezek. 1.05: Hírek külföldre.

Budapest II. 12: Lakatos Vince és cigányzenekara. 1.05: Ruszin nyelvű levelet rádiófőléra. 4.40: Hanglemlezés. 8.30: Horvát Henrik előadása. 9: Hírek, lövészveredmények, hírek szlovák és ruszin nyelven. 9.25: Laczovich János dr. előadása. 10.10: Kovalovszky Miklós dr. előadása. 10.40: Gáspár Lajos cigányzenekara. 11.15: Időjárásjelentés.

HÉTFŐ, JÚLIUS 29.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, víz-állásjelentés, étvend, egészségügyi tanácsok, közlemények, művészeti és sporthírek. 13.15: Német népi zene,

Nagyot kacagtam. De tánc közben ezúttal titokban többször rápillantottam sennor Rafaelora és megállapítottam, hogy Enricorak igaza van.

Szerencsére, hogy a zongorista kívülről tudja a darabokat, amiket játszani kell, mert különben a rém való bámulás miatt mindig eltévesztené a kottákat.

50.

Sevilla, 1841. szeptember 1.

Néhány nap előtt Enrico így szólt:

— Liane, tanításod teljesen befejeződött. Táncművésznő vagy és pedig olyan, aki ritkítja a párját. Elmondotta, hogy most már körütra kell mennem a nagyobb európai városokba, táncestélyeket kell adnom.

— Elhalmoznak babérrel és dicsőséggel, — lelkesedett, — a gyémánt és arany nagy tömegekben fog omlani a lábad elé.

Kijelentette, hogy azért nem fogunk egymástól elválni. Velem marad mint titkárom és impresszárióm, aki estélyeimet előkészíti, beharangozza és minden ügyemet intézi.

Már van műsorom is. Ez különböző és változatos spanyol táncokból áll. Műsoromat ma mutattam be Las Torres előtt. Oda volt az ámulástól.

— Sennora, — mondotta, — ön tulszárnyalta várakozásomat. Bizonyosra vettem, hogy elsőrendű táncművésznő lesz, de sokkal többre vitte. Maga a tánc megtestesült istennője. Most már elindulhat útjára meghódítani a világot. Olyan táncművésznőt még nem látott a földkerekség, amilyen a sennora. Melegen megrázta a kezemet.

Enrico önelégülten fogadta sennor Las Torres gratulációját a sikeres tanításért és olyan büszkén nevezett rám, mintha művészetemet kizárólag az ő tanítási módszerének köszönhetném és nem a tehetségemnek is.

Láttam rajta, hogy elárlúni készül titkunkat sennor Las Torres és sennor Rafaelo előtt. Láttam, ajka beszélni készült, hogy elárulja, együtt megyünk európai körütra.

Ajlamra tettem gyorsan az ujjamat és a szememmel intettem Enricorak, hogy hallgasson. Szót fogadott.

Sennor Rafaelo nem sokat beszélt. Hanem szólanul rázta meg a kezemet elragadtatásában. Ellenben a pillantása, amely, mint mindig, most is állandóan rajtam csüggött, mindennél többet beszélt.

Tudtam, éreztem, hogy sennor Rafaelo szerelmes belém

51.

Sevilla, 1841. szeptember 3.

Ma felkerestem a lakásán sennor Las Torres Ferdinándot, hogy megbeszéljem vele művészeti nekivételül való részleteit.

Sok mindenre kioktatott, amire eddig nem gondoltam.

Aztán felhívta a figyelmemet arra, hogy válasszak magamnak jól hangzó spanyol művészeti nevet. Spanyol táncokat angolosan hangzó nevémmel nem táncolhatok a közönség előtt.

— Mit szólna, sennor, — kérdeztem, — ha édesanyám nevével választanám?

— Pompás, — mondotta, — Lola Montez remekül cseng.

Ezen a napon Mac-Bennet Liane, a későbbi James Oliverné végérvényesen meghalt és megszületett Eleonora Maria Dolores del Porriy Montez. Ez volt édesanyám teljes lénykorai neve.

A színpadokon azonban csak mint Montez Lola szerepelt.

Ujjonnan való megszületéssel teljesen szakítottam a múlttal.

Montez Lola vagyok, akinek a kis Mac-Bennet Lianéhoz semmi köze.

Szeretettel gondolkodom apámra, szívémben őrzöm az emléket, de bosszón meg nekem, amiért csak parányilag érzem magamat írnek. Spanyol vagyok. Spanyol a vérmérsékletem és a gondolkodásom.

Ha fiúnak születtem volna, pompás torero lett volna belőlem. Így azonban táncosnővé kellett lennem.

52.

Madrid, 1841. szeptember 25.

Amikor néhány hét előtt Sevillában sennor Las Torres tanácsokkal látott el, többek között ezeket mondotta:

— Ne kösse magát sennora sohasem tartósan egy férfinhez, mert ez meghüsitja művészeti érvényesülését, esetleg ketté metszi pályáját. Lásza, édesanyjától is azért nem lett világhírű művésznő, mert férjhezment.

Ezt a tanácsot nagyon is megfogadtam és pedig mindjárt. Sevillából ugyanis nem hoztam magammal Enricot, a táncmesteremet, aki pedig nagyon is számított rá, hogy az egész életen keresztül a kísérem lesz. Még azt sem árultam el neki, hogy most már Montez Lola a nevem. Így aztán, ha keresésemre is indul, nem akadhat a nyomomba, mert bizonyosan Mac-Bennet Lianet hajhássza majd.

De hogy ne jöjjék el egyedül Sevillából, sennor Rafaelot hoztam magammal.

(Folytatjuk)

TRÓNUSDONTÓ BALETTCIPŐ

A Déli Hírlap eredeti regénye.
Írta: KUN-BAN ÁNDRIS

41 Már nem érzem a fáradságot, amely az első időben gyötört. Izmaim és lábaim rugalmasakká lettek.

Valahányszor anyám egykori mestere, sennor Las Torres megnézi táncomat, mindig megdicséri. Enrico pedig el van ragadtatva tőlem.

Praporgas Enricot, a táncitanáromat, egyszerűen csak a keresztnevével szólítottam, amikor magunkban vagyunk, vagy ha róla gondolkodom.

A karácsony és az újév közötti idő egyik délutánja óta ugyanis már nemcsak a tanítóm, hanem... Igen, és azért szólítottam Enricorak.

Úgy történt a dolog, hogy egyik délutáni táncóra során nehéz és bonyolult táncjelvényeket könnyedén csináltam meg. Enrico eldobta a kasztanyet, amelyet az ütem jelzésére használt és viharosan tapsolt.

Majd odaugrott hozzám és megölelt. Először azt hittem, hogy ez az ölelés nem más, mint a mester elragadtatásának kifejezése, de aztán éreztem, hogy ez az ölelés forró, szorító és ugyanakkor ott volt az ajka az ajkamon.

Közel egy esztendeje volt már, hogy James Oliverné hadnagy, egykori férjem Kalkuttában megcsókolta. Azóta nem voltam férfi karjaiban.

Enrico csókja és ölése mámorossá tett. Egyszerre éreztem, hogy a vérem felpezsdült. Nem ellenkeztem. Visszaadtam az ölelést és a csókot is.

Enricóé lettem. Ez azonban nem befolyásolja tanulásom menetét. Most is négy órát tanulok napjában és hat órát gyakorlok. A délelőtti két óra alatt ott van sennor Rafaelo is és veri a zongorát. Közben pedig olyankor pislog rám, mint az óriáskigyó a báránnyra, melyet le akar nyelni.

Ezt a hasonlatot nem én találtam ki, hanem Enrico, amikor egy alkalommal együttléttünk során említette, hogy a sennor mekkora szemeket mereszt reám,

SZERDA, JÚLIUS 31.

Bucuresti. Rádió Románia és Rádió Bucuresti. 13: Időjelzés, kulturális híradó, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, művészeti és sporthírek. 13.15: Julea Vasile zenekarának román hangversenye. 14: Hírek. 14.30: Rodica Bujor énekel. 15: Közlemények. 19.50: Magyar nyelvű hírek. Időjelzés. Felolvasás. 20.15: Maria Marinescu Moreanu énekel. 20.30: A rádió zenekara. 20.40: Hírek. 21: A rádió koncertzenekara. 22: Hírek, sporthírek. 22.20: Hírek német, olasz, francia és angol nyelven. 22.40: Miron Soaret (zongora) és Serfin Antropov (cselló) hangversenye. 23.40: Grieg A-moll szonátája.

Budapest I. 7.40: Torna. 8: Hírek, hanglemek. 11: Hírek, 11.20: Gellért Anikó előadása. 11.40: Fel-

olvasás. 13.10: Hanglemek. 13.40: Hírek. 14.30: Weidenger Ede szalonzenekara. 15.30: Hírek. 17.15: Diákféltóra. 17.45: Időjelzés, időjárás, hírek. 8: Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15: Közvetítés a cserkészek szentendrei sporttelepéről. 18.45: Csorba Gyula és cigányzenekara. 19.10: Joó Gábor előadása. 19.55: Kozma György előadása. 20.15: Hírek. 20.20: Hírek román nyelven. 20.25: Göllerichné Voigt Gizella zongorázik. 20.55: Tási Aron elbeszélése. 21.20: Operéttársulatok. 22.40 Hírek, időjárás, hírek szlovák és ruszin nyelven. 23.10: Szókratizotátó zene. 24: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24.20: Magyar nóták és csárdások. 1.05: Hírek.

Budapest II. 8.25: Német színházi esték. 9: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven. 9.25: „Móra Ferenc” előadás. 9.55: Beethoven: F-dur vonós-negyed. 10.45: Időjárásjelentés.

Partie kiárusítás!

Mélyen leszállított árak mellett kapható augusztus 10-ig női és gyermek selyem-alsónemű, darabonként is. Délelőtt 8 től, délután 8 óráig. A

„Tricorom”

gyárhelyiségében, II. Str. Dorobantilor 47. (Rékási út.)

APRÓ HIRDETÉSEK

Az apróhirdetések díja előre fizetendő

Alkalmazás

Fiatallal minden jó bizonyítványokkal szakácsnő mellé, augusztus 1-re felvétetik. II. Str. Petre Tegle 1 földszint 3. 1417

Atlast keres

Egyedülálló intelligens, idősebb nő beteg mellé, vagy komoly úrhoz házzelvezetőnek menne. Cím a kiadóban. 1196

Latin és német tanárnő előkészít erettségire és pótvizsgára. IV., Splaiul Tudor Vladimirescu 16. ajtó 2. 1193

Lakást keres?

Érdeklődjék délelőtt a Háztulajdonosok Egyesületénél. (I. Str. Palanca 1.) Díjmentes felvilágosításokkal szívesen szolgálunk!

Lakás

Egy és kétszobás lakások kiadó! Str. Ion Vasi 20. 1187

Délkefvesű modern 5 szobás lakás II. emeleten november 1-re kiadó. I. Sulevarcul I. G. Duca 8. E. K. Thomas. 1185

Kétszobás, fürdőszobás lakás, villanegyében, II., Str. Ocea 4. szám alatt kiadó! Telefon: 12—71, vagy 22—71. 1188

Szép 3 szobás lakás kitűnő ivóvízzel, esetleg kerttel, azonnalra is kiadó, a templom mellett. Fratelia III. ucca 5. 1195

Kiadó 2 szobás modern lakás, melékkelhelyiségekkel. 1 szoba külön kiadó, folyóvízzel, őrösen, vagy bútorozva. I., Str. Mărăsesti 14. I. em. a háztulajdonosnál. Telefon: 29—08. 1191

Modern 3 szobás lakás azonnalra kiadó. III. Splaiul Tudor Vladimirescu 12 szám. 1190

Modern négyszobás lakás olcsón, rögtön kiadó Belváros, Str. 24 Februarie No. 6. alatt (volt Erőd ucca) Franco-Romana Biztosító bérpalotájában. 1186

Gyönyörű villában dupla komfortos 2 szobás lakás bútorral, nagyon előnyösen kiadó. II., Str. Abrud 5. 1197

Adás-vétel

Úriszoba jó állapotban 7 darabból álló eladó. Bulev. Reg. Maria 17. 1506

Alkalmi vétel! Kompresszor nélküli 50 P—S. új lassú járatú Dieselmotor „Leobersdorfer” gyártmány. Ugyanott alig használt nagy morzsoló „Cassli” Hofherr-Schranz olcsón eladó. Érdeklődni „Enrico” Timisoara IV., Str. Bratianu 37. 1159

Kis családi házat vennék 100.000 lei készpénz fizetés ellenében. Ronat kivételével II., Str. Moise Nicoara 8. Schneider. 1165

Mintagazdaságnak eladó 7 hold parcellázott föld és épületek. Erzsébetváros, Str. Lidia Információ Telefon: 29—84. 1504

Garderobeszekrény, ablak spaleták, bútorok és egyéb apróságok eladó. II., Str. 3 August 5 ajtó 1. 1184

Szántóföld III. kerületben, másfél hold kertnek, vagy tanyának, eladó. Alföldi Géza dr. Timisoara I., Str. Lonovics. 8. 1192

Családiház 3—4 szobával, melékkelhelyiségekkel, nagy kerttel (1/2—2 hold) öszre bérbe kerestetik. Válasz „Közvetítők is díjaztatnak” jellegére. 1188

Tökéjének biztos elhelyezése egy jó házhely. Nincs kockázatoknak kitéve. Minden időben szilárd érték. Felvilágosítás a kiadóhivatalban „Minden időben” jellegre. 1189

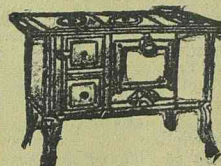
Autógumi 750x16 (külső és belső) 2 db. új állapotban eladó. Timisoara, I., Str. Lonovici 5. portásnál. 9694

Különfele

Mindenféle kézimunkát elsődrendű kidolgozással vállalok, esetleg cserében is. Kaliday Irma, Fratelia, III. ucca 93. 1410

Búziás-fürdő, Románia Nauheimja. A búziási fürdő gyöngye a „Pensiunea Villa Margot” Str. I. Duca 15., ahol mindent talál, amit az igazi nyugalom után vágyó szív kíván. Ultramodern szobák, tökéletes komfort, olcsó árak. Kérjen Prospektust Pensiunea Villa Margot Buzia-bai Str. I. Duca 15. 1002

Tartós hullám
a legújabb módszer szerint olajjal főzve
Waltrich
fodrász
II., Traian-tér és Str. Stefan cel Mare sarok
1—2—3—6 villamos megállójánál.

Modern takaréktűzhelyek

kiváló minőségben
Allandó roktár
románosított és felcete
helyekben

KÁLMÁN DEZSŐ

speciális takaréktűzhelyezem
Timisoara IV. Bulev. Carol 40.

**Hirdessen
a Déli Hírlap-ban**

Megjelent Uz Bence 7-ik sz. füzete:
Bence és a végrehajtó

Nyirő József: Uz Bence

Megjelenik folytatásokban, minden szombaton egy-egy füzet
Egy füzet ára 4—lej
Kapható minden újságelárusító helyen és lapkihordónál

Nyomatja a „HIRLAP” tipografia sí editura S. i. n. c. Arad